Facsimile-Edition. Ed.: W. Junk. No. 9.

P. H. G. MOEHRING

GESLACHTEN DER VOGELEN

[AVIUM GENERA].

AMSTERDAM 1758.

EXEMPL. NO. .....

Theodor Oswald Weigel
LEIPZIG.

1906.

Facsimile-Edition No. III: **Lembeye, Aves de la Isla de Cuba.** Habana 1850. 139 paginae in Octavo et 20 tabulae coloratae. 1902. Preis M. 50.—.

Baird Cassin and Lawrence, The Birds of North America. 1850. 4. 1062 p. w. atlas of 100 colour. plates. Cloth. Price M. 80.—.

Buller, History of the Birds of New Zealand. 1873. Fol. 412 p. w. 36 colour. plates. Cloth. Price M. 100.—.

Fürbringer, Untersuchungen zur Morphologie und Systematik der Vögel. 2 Thle. 1888. Fol. 1800 p. m. 30 Tfln. Cartonn. (M. 140.—.) Preis M. 90.—.

Jahresberichte der Ornithologischen Beobachtungs-Stationen im Königreich Sachsen. Jahrg. I—X: 1886—96. 8. u. 4. m. Karten. (M. 70.—.) Preis M. 50.—.

Journal für Ornithologie. Jahrg. 1—47, m. Register. 1853—99. M. viel. z. Thl. color. Tfln. (M. 813.—.) Preis M. 350.—.

A. B. Meyer, Abbildungen von Vogel-Skeletten. 2 Bde. 1879—97. Fol. 192 p. m. 242 photogr. Tfln. (brosch. M. 480.) Prachtvolles Hbfrzbd.-Exempl. Preis M. 300.—.

— **Unser Auer-, Rackel- und Birkwild.** 1887. 4. 107 p. m. Atlas v. 17 color. Tfln. in gr.-Folio. (M. 220.—.) Neues Exempl. Preis M. 120.—.

Russ, Die fremdländischen Stubenvögel. 4 Bde. 1879—99. M 37 color. Tfln. (M. 116.—.) Preis M. 75.—.

Salvin and Godman, Aves Centrali-Americanae. Vol. I—III (all pub'd till today). 1879—1905. 4. w. 77 colour. plates. Price M. 350.—. Continuation regularly supplied.

Seebohm, Siberia in Europe and in Asia. 2 vols. 1880—82. 8. Cloth. Price M. 70.—.

Studer and Jasper, The Birds of North America. 1878. 4. w. 119 colour. plates. Calf, gilt edges. (50 Doll.) Price M. 120.—.

QL
677
M693
1906
Birds

GESLACHTEN

DER

VOGELEN.

DOOR

DR. PAULUS HENRICUS GERARDUS MOEHRING,

Raad en Lyf-Arts zyner Doorluchtige Hoogheid den Prinſe van Anhalt-Serbſt; Provinciaal Natuurkundige der Hooge Heerlykheid en Stad van Jevern; Medelid van de Keizerlyke Akademie der Natuur-onderzoekeren.

Uit het Latyn vertaald en met Aantekeningen vermeerderd,

DOOR

CORNELIUS NOZEMAN,

En naar die Vertaaling uitgegeeven en met eene Voorreden, Aantekeningen en Naamlyſt der voornaamſte Schryveren die over de Vogelen geſchreeven hebben vermeerderd, door

ARNOUT VOSMAER

TE AMSTELDAM.

By PIETER MEIJER, op den Dam

MDCCLVIII.

1758

Reprint 1906

Ik geef dit Stukje zoo als 't is in 't licht; dat 'er een iegelyk regt op hebbe, 't zy vriend of vyand, medeburger of vreemdeling; dat die maar wil het beriſpe; dat niemand tegens zynen zin het leeze, dat niemant vrindſchapshalve het pryze. FACCIOLATI.

AAN ZYNE

DOORLUCHTIGSTE HOOGHEID

DEN HEERE PRINSE

WILLEM,

PRINSE VAN ORANGE EN NASSAU, GRAAVE VAN CATZENELNBOGEN, VIANDEN, DIETZ, SPIEGELBERG, BUEREN, LEERDAM EN CUILENBURG; MARQUIS VAN VEERE EN VLISSINGEN; HEER' EN BARON VAN BREDA, BYL STEYN, DE STAD GRAVE EN 'T LAND VAN CUYK, LIESVELD, DIEST, GRIMBERGEN, HERSTAL, CRANENDONK, WARNETON, ARLAY, NOSEROY, St. VITH, DAASBURG, POLANEN, WILLEMSTAD, NIERVAARD, YSSELSTEYN, BREEDEVOORD, STEENBERGEN, St. MARTENSDYK, GEERTRUYDENBERG, TURNHOUT, ZEEVENBERGEN, DE HOGE EN LAGE ZWALUWEN, NAALDWYK; ONAFHANKELYKEN HEERE DER VRYE EN SOUVERAI-

OPDRACHT

NE ERFHEERLYKHEID AMELAND; ERFBURGGRAAVE VAN ANTWERPEN EN BESANÇON; ERFMARSCHALK VAN HOLLAND; ERFSTADHOUDER, CAPITAIN GENERAAL EN ADMIRAAL DER VEREENIGDE NEDERLANDEN; MITSGADERS RIDDER VAN DE KOUSEBAND,

WORDEN DEEZE BLADEN, MET VERSCHULDIGDE EERBIEDIGHEID, OPGEDRAAGEN DOOR

ZYNER DOORLUCHTIGSTE HOOGHEIDS
ZEER OOTMOEDIGEN DIENAAR,

ARNOUT VOSMAER

A. VOSMAERS

VOORREDEN.

Buiten tegenſpraak geeft het *kennen van de dingen* groot genoegen aan den redelyken mens, en even zeker geeft hem, om ze te beter *te leeren kennen*, een welgeregeld Samenſtel der dingen groot gemak. Alle zaaken, welken, zoo door derzelver verſchillende als overeenkoomende eigenſchappen en groote meenigte, anderszins geene geringe verwarringen aan 't geheugen veroorzaaken, worden hier door bepaald, geregeld en geſchikt: Het geheugen voelt zich ontlaſt van 't noodelooze, en het geleerde verſtand, iets noodig hebbende, taſt ter vaſter plaatſe als zonder miſſen toe.

Dat de SAMENSTELSELEN in dit opzicht, van zeer groote nuttigheid zyn, betoonen zoo veele vroege als laatere ſchryveren, welken zich daar op voornaamelyk hebben toegelegd. Een PLINIUS en ARISTOTELES zouden ten bewyze hier genoeg zyn; maar laaten wy 'er van de laateren, eenen BOERHAAVE en LINNÆUS by voegen, welker onſterfelyke naamen my verbieden tot bewys meer anderen te noemen.

Indien nu in eenige oefening een *Samenſtel* nut doet; het is voornaamelyk in zulke ſtoffen als waar van deze bladen handelen.

Van alle de Geleerden welken aan 't ontwerpen van een welgeſchikt Samenſtel voor de Natuurlyke Hiſtorie gearbeid hebben, heeft 'er nimmer een met meerder vrucht daar aan de hand geſlaagen, dan de reeds genoemde Heer LINNÆUS. Deeze als met een LYNCEUS oog al 't geſchaapene doorziende, (in 't eene verder dan in het andere indringende) heeft echter, in het algemeen gerekend, aan ons eenen weg geweezen, welken wy gemaklyker en veiliger

dan die door anderen was ingeſlaagen of voorgeſchreeven kunnen volgen.

Beginnen wy, ter ſtaaving' onzer gezegden, ſlegts met zyn alom genoegzaam aangenoomen Geſlachtkundig Samenſtel der Planten: Ten minſt genoomen, Leezer, tienduizend verſcheide ſoorten van Planten moogt gy, naar zyne Leerwyze, kennen door 't leeren van 24 onderſcheide kenmerken der *Benden*, en 1083 *Geſlachter*. Zie daar genoegzaam 9 deelen uitgewonnen. Welk een dienſtig hulpmiddel voor het geheugen! en welk eene gemakkelyke leidraad, in het bewandelen der bochtige ommewegen langs welken de onuitputbaare Natuur ons ſchynt te willen leiden!

Maar dit is 't al niet 't geen wy ter eere diens grooten Mans te zeggen hadden. Geenszins voldaan met een derde Deel der Natuur-Ryken te doorzien, doordrong zyn oog de verdere ſchatkameren derzelve. Met vrucht hield Hy zig op in 't Ryk der Dieren, 't welk op zich zelf verdeeld is in zooveele *Benden*, als daar zyn de *Viervoetige*, *Vliegends*, *Zwemmende*, *Kruipende*, en uit alle deezen de *Halfflachtige Dieren*, en die welken wy *Plantgelykende*, [*Zoöphyta*,] noemen. Deezen allen, hoe ontſachlyk, hoe talryk, hoe groot, verſchrikkelyk of by na onzigtbaar, moeſten allen, als in een tweede Paradys, zyn oog en oordeel als voorby gaan, om op zyn groote Monſter-rol geplaatſt te worden. Hier denkt men, en met reden, zoude zyne weetluſt zig bepaald gevonden hebben: maar neen. Het oppervlakkige Aard-ryk doorzocht, en Lucht en Water doorzien hebbende, doorwroet hy dat ook tot in 't binnenſte zyner ingewanden: Hy proeft *Aarde*, *Steen*, en *Half* en *Heel Metaal*, met alles 't geen Gods Wysheid in dien diepen ſchoot, om 's Menſchen vlyt te meerder op te wekken, als verborgen heeft.

Zie hier dan, Leezer, het werk van éénen Man; langs wiens voetſpoor, wy in de vertaalde bladen, u een gezicht geeven van het Vogelen Heir, zoo aanlokkelyk in de volgende *Voor-*

re-

reden door den geleerden MOEHRING beſchreeven, en zoo naauwkeurig afgedeeld door dien wyzen volger, en in dat deel verbeeteraar van den grooten en wakkeren LINNÆUS, dat het ons bekooren kon, om het, nader in orde gebracht, aan onze Landsgenooten over te geeven.

Maar moogelyk zullen 'er veele Leezers van deze bladen zich verwonderen, waarom wy de *Geſlachten der Vogelen* van den Heere MOEHRING, voor die van LINNÆUS, tot de vertaaling voor onze Landsgenooten gekoozen hebben. Dan, hier op zal ik maar kort antwoorden, dat dit geene verwondering waardig is, wanneer men overweegt dat de Heer MOEHRING de voetſtappen van den grooten LINNÆUS volgende, gewis door zyne oordeelkundige aanmerkingen Verbeteringen moeſt ontdekken, tot welken de Natuur zelve altoos geduurzaame ſtoffe op zal leveren.

De ondervinding leert de waarheid van dit gezegde dagelyks aan elk Natuur-onderzoeker. Ieder voetſtap die gedaan word tot het in orde brengen van een *Samenſtelſel*, ontmoet zyne zwaarigheden. De Natuur, haare werken, als de ſchakels eener keeten, aan elkander gehecht hebbende, heeft zoodanige naauwe verwantſchappen gegeeven, zelfs aan de allerverſchillendſte weezens, dat de oordeelkundigſte tot in laater dagen dikwils in twyfel blyven zal omtrent *Plant* en *Dier*, en of hy het een dan 't andere voor zich hebbe.

Hoor wat de doorgeleerde ZULZER (*a*) hier over zegt? *Ook zyn de Geſlachten zelfs en, dat meer is, de Ryken oneindig met elkanderen verbonden, zoo dat uit deeze ontelbaare enkele Geſlachten ook maar een éénig overeenſtemmend* GEHEEL *komt. Wanneer men weinige enkele Geſtalten uit de Natuur kent, kan men niet raamen wat zy beduiden, en waar toe zy dienen. Verbeeld u eene Vlieg, eene Slang, een Vogel, een Muis, een Elephant. Welk een geweldige afſtand is 'er onder deeze ſoorten? maar doorloop de gantſche Na-*

(*a*) Schoonheid der Natuur. Amſt. 1751.

Natuur door alle Geſtalten, van den Menſch tot den Worm, zoo zult Gy met verbaaſtheid zien, dat zoo wel de Slang en de Vlieg, als de Elephant, Leden eener voortreffelyke keeten zyn, die onvolmaakt zoude zyn, als 'er de geringſte deezer ſchakels aan ontbrak. Zodanige gantſch verſchillende dingen die men tot voorbeelden van groote tegenſtellingen aanhaalt, zyn in één Geheel vereenigd! Zy maken een keeten uit, waar aan de eene ſchakel na den anderen door onmerkelyke veranderingen afneemt of verkleint. Een paar voorbeelden zullen u de zaaken duidelyker maken. Het Dier, welk het naaſte op den Menſch volgt, is de groote Aap of Baviaan, (Oerang oetang.) Wil nu eens van den Menſch afzonderen al wat de Opvoeding en Zeden aan zynen natuurlyken toeſtand verbeeterd hebben, zoo zult gy groote moeite hebben in de Aapen van de Menſchen te onderſcheiden, of ſchoon 'er een weezendlyk onderſcheid is. Deeze twee Geſlachten zyn dienvolgens zeer naauw aan elkanderen verknocht, de verſcheide ſoorten der Aapen zyn het even zoo, tot dat de onderſte van allen wederom zoo naauw met een andere ſoort van dieren te ſaamen hangt, dat men de grenzen bezwaarlyk bepaalen kan. De allerlaatſten van alle Dieren zyn opentlyk aan het Ryk der Planten gehecht; want men heeft veele honderd jaaren lang zekere Dieren voor Planten gehouden. Wanneer men de betrachting der ſchepzelen van de Menſchen begint, en daalt langs de ladder der ſchepzelen nederwaards, zoo bevind men zich reets in het Ryk der Planten, als men noch Menſchen meent voor zich te hebben. Zulke naauwe grenzen heeft de Natuur tuſſchen haare ſchepzelen geſteld. Even zoo is het ook met het Ryk der Planten gelegen: Alle ſoorten zyn naauw aan elkanderen verknocht, en eindelyk is dit met de ſteenen zoo naauw verëenigt, dat men byna niet zeggen kan, waar dit ophoudt, en waar dat begint. Deeze wonderbaare afwiſſeling van ſoorten veröorzaakt den genen, die ze wel inziet, een onbeſchryflyk vergenoegen; want daar in beſtaat eene Overëenſtemming van hoger graad, dan die welke in de bloote verbeelding van enkele Geſtalten te zien is. Om kort te gaan, zoodanige betrachtingen geven ons hooge begrippen van de Natuur, de

Geeſt

Geeſt word over deeze volmaaktheid in den hoogſten graad van verwondering geſteld. Een vergenoegen, waar by nauwlyks éénig ander te vergelyken is.

Alhoewel nu uit dit gezegde de moeijelykheid, ja zelfs onmooglykheid kan worden afgeleid, om op wiskundige gronden eenig Samenſteltſel of Geſlachtverdeeling in de Ryken der Natuur zoo juiſt en volmaakt, door aanwyzinge van den netten overgangk van 't eene tot het andere, te bepaalen, dat 'er geene twyfelingen overblyven of uitzonderingen meer te maaken zyn, daar is echter niets noodzaaklyker dan de dingen zoo verre zy op taamlyk vaſte gronden reeds bekend zyn, buiten verwarring te ſtellen, en in zulke orde te ſchikken, dat het eene voor het andere niet genoomen of aangezien worde, en ieder oplettend beſchouwer met het meeſte gemak te recht kan raaken. De nabyheid aan het volmaakte, voldoet hier in genoegzaam aan de eindens en oogmerken waar van wy in het begin dezer Voorreden geſprooken hebben, naamentlyk, de ontlaſting van het Geheugen en de voorkooming der verwarringen welken anders onmiddelyk door zoo veele duizende van Lichaamen zouden moeten veroorzaakt worden.

Bedenkt eens, pas aankoomende Liefhebberen deezer oefeninge, tot welken ik eigenlyk deeze vooraffpraake ſchikke; bedenkt eens, zegge ik, het voordeel 't welk de Natuurlyke verdeelingen der dingen, in Benden, Rangen, Geſlachten en Soorten, u op leveren. Hoe oneindig veele Lichaamen zyn 'er niet in de Natuur welken ons noch onbekend, en, dienvolgens, met geenen Naam beſtempeld zyn? De overeenkomſten die wy daar in vinden met andere Lichaamen die wy kennen, en welken reets onder een Geſlacht gebracht zyn, wyzen ons eenen gemakkelyken weg om te leeren, waar zy t'huis behooren, en welk het natuurlyk kenmerk zy, waar door zy onderſcheiden zyn van alle andere dingen. De Vogelen noemen wy Vliegende Dieren, de verderen, die het Land bewoonen, onderſcheiden wy in Viervoetigen en Kruipende, gelyk wy de Viſſchen Zwemmende noemen. Hier

by komen nog, de Halfflachtige en Plantgelykende Dieren; de eerſten dus genaamd om dat dezelven het Land en Water beiden bewoonen, doch ieder van deezen, begeeven zich weder of tot de Viervoetigen of tot de Kruipende Dieren.

Het Dieren-Ryk, in zyn geheel genoomen, verdeelt zich dan in Benden, Rangen, Geſlachten en Soorten; en ieder deel van 't Dieren-Ryk, als Vogelen, Viſſchen, enz. verdeelt zig even alzoo; zulks, by voorbeeld, het Ryk der Vogelen dezelfde verdeeling opzich zelf heeft, als het geheele Ryk der Dieren.

Iedere Bende heeft wederom zyne onderſcheiden Rangen en Geſlachten, en ieder Geſlacht zyne byzondere Soorten. Elke Bende, Rang, Geſlacht en Soort, heeft haar kennelyk *Character* en eene onderſcheidene Hoofdbenaaming. Ouden, zoo wel als eenige laatere Schryveren, bevlytigden zich zeer omtrent dit laatſte, naamentlyk om deeze Hoofdbenaaming uit de *Characters* af te leiden, wenſchelyk ware het dat dit by allen wierd in 't oog gehouden.

Indien men verder acht geeft op het gemak 't geen dusdanige Geſlachtkundige Saamenſtelſelen toebrengen, zoo in de Beoefening als in de Verzaamelingen der dingen, hoe groot word het bevonden? Wanneer wy ons eens aan deezen, en aan het beſchouwen der *Characters* van de Lighaamen gewoon gemaakt hebben, terſtond zien wy ons den weg om ze te kennen nader aangeweezen, en alle de anders onvermydelyke verwarringen weggenoomen.

Al hoewel 'er in de Natuur, zoo als reeds gezegd is, verminderende trappen van overgangk, van het eene Lichaam tot het andere gevonden worden, zoo als 'er mede te vinden zyn in alles wat 'er op het Aardryk plaats heeft, in Ziektens, Gebreken, Deugden en Ondeugden; (dikwils zien wy het eene met het andere zoo naauw vereenigd en verknocht, dat wy naauwlyks, gelyk in de Natuurlyke Weezens, weeten, waar dit of dat t'huis behoore:) 't moet echter geſcheiden zyn: zonder bepaaling zoude alles in een Bajerd van verwarring veranderen, want hoe zal, buiten dezelve,

ve, de Geneesheer des Lyders kwaalen of een Rechter des misdaadigers ſtraffe bepaalen kunnen? In dit alleszyn waarlyk verheevene deelen der *Studien* opgeſlooten, en een bedaard gemoed in deeze geheimeniſſen der Natuur indringende, vind onuitputbre wonderen, alleen genoeg in ſtaat om de Grootheid van den Schepper aantewyzen en de luſt naar deze ſtudie op te wekken.

Ontfang dan Leezer deeze Bladen, deezen eerſteling der Geſlachtſtellingen in onze Landtaale het licht aanſchouwende, en welken wy met onze Aanmerkingen, benevens eene Lyſt der voornaamſte Schryvers, over de Vogelen handelende, vermeerderd hebben. Kunnen dezelven eenigen ingangk vinden, het zal ons opwekken om dit Samenſtelſel der Natuur door anderen te vermeerderen. In deeze alleen het hut voor myne Landsgenoten betrachtende, houden wy ons met den Schryver aan het zeggen van *Facciolati*, en wenſchen den Leezer alle welvaart.

BE

BERICHT

VAN DEN

VERTAALER.

Een Werkje van dien aart als het volgende in 't Neder-duits te vertaalen ſcheen my, eer ik 't begon, niet ongemaklyk: onder 't overzetten zelf nogtans heb ik eene moeite daarin gevonden, grooter dan de meeſten in den eerſten opſlag wel zouden gelooven. De juiſte Naamen te vinden in onze taale, om 'er die geſlachten (en geene anderen) mede uittedrukken, welken de zeer geleerde MOEHRING *aangetekend heeft, koſtte my een langduurig en dikwils verdrietig nazoeken; welks laſt, zo dit anders vergoeding heeten mag, gedeeltelyk by my vergoed gerekend is, door de herhaalde bevindingen, dat de Vogelkunde zeer verward, ruuw en gebrekkelyk, ook by de voornaamſte Schryveren, behandeld en te boek gezet is. Voor 't overige heb ik den geeerden Leezer niets anders te berichten dan dat de Aantekeningen, welken hier en daar, onder eenige geſlachten, tuſſchen haakjes ſtaan, door my ter meerder opheldering by het Werk gevoegd zyn, en over die genomene vryheid verwacht ik zoo van des Heeren* MOEHRING'S *als van der Leezeren Beſcheidenheid eene gunſtige beoordeeling.*

VOOR-

VOORREDEN
VAN DEN
SCHRYVER.

'k Wil niet gelooven dat iemant ooit van zoo verkeerden zin geweeſt is die lochende, dat het een zeer voornaame plicht van het geſlacht der menſen is, GOD's groote Goedheid en Wysheid in 't ſcheppen van het Gevogelte met monde en geſchrifte te roemen. Dezelfde goede wil jegens het menſdom, welke GOD bewoog om uit niets alle de geſlachten der beeſten, ook de viſſen en bloedelooze dieren, hervoorttebrengen, zettede Hem ongetwyfeld aan, om ook Vogelen te ſcheppen. Hy zelf beveſtigde met zyn Goddelyk getuigenis, dat alles goed was wat Hy geſchapen had, hechtende zynen zegen daar aan, dat elke ſoort ter eeuwiger gedachteniſſe zoude waſſen en vermenigvuldigen. Laaten wy derhalven naar de maate van onze vermoogens zyne wonderbaarlyke Werken vermelden, en 's wysſten Scheppers hoogſte Goedertierenheid jegens ons onderdaaniglyk eerbieden. Hiob. XXXVI.

Immers zoo dikwils wy met aandacht beſchouwen de voornaamſte eigenſchappen van 't gevogelte, het wonderlyk maakſel hunner Leden en derzelver verſcheidenerlye toerichting om te vliegen (*a*), te loopen (*b*), te ſtaan (*c*), meermaalen op één poot (*d*); daarenboven om, zoo in de lugt, als in het water (*e*) te zwemmen; de gants byzondere manier (*f*) op welke zy ademhaalen; de kracht van hunne kroppen en maagen (*g*), om zelfs de

(*a*) Borell. de motu anim. I. c. 22. toto, & prop. 215.
(*b*) *Id.* I. prop. 163.
(*c*) *Id.* I. pr. 144. 145. 146. 149. 150.
(*d*) *Id.* I. pr. 147. 151.
(*e*) *Id.* I. pr. 217.
(*f*) *Id.* 2. pr. 95.
(*g*) *Id.* 2. pr. 190. 191. 194.

de allerhardſſe dingen te verteeren; wyders de overkonſtige toeſtelling hunner, ook inzonderheid hangende (*a*), of nit een taay en eetbaar (*b*) lym ſamengeplakte, neſten; wat? zoo dikmaals wy in de eenvoudige gedaante hunner eijeren op de onuitſpreeklyke verſcheidenheid van kolenren, ſtippen en vlekken, en op ontelbaare (*c*) andere byzonderheden oplettend en naarſtiglyk acht neemen, zoo menigmaalen vinden wy ons aangedreeven om de Heerlykheid der Goddelyke Majeſteit in oprechten gemoede te verkondigen en te pryzen. *Waarlyk vraag 't aan het gevogelte des hemels, en dat zal 't u te kennen geeven!* Job. XII. 7.

Onder de Schryveren der Natuurlyke Hiſtorie munten hierom wel inzonderheid boven anderen die godvruchtige Mannen uit, (gelyk DERHAM, in zyne *Godleerende Natuurkunde*, en met naame ZORNIUS, in zyne *Godleerende Vogelkunde*) dewelken, met het geeven van een bloot verhaal der Leden niet te vreden, uit alle de gedeeltens der vogelen en al 't geen eigenlyk betrekking daar toe heeft, des Scheppers Macht, en Goedheid jegens ons zeer treflyk hebben aangeweezen. Te recht voegen wy bydeezen zoo even gemelden nog den heer B. BROCKES, een echt beoefenaar en verkondiger van GODS groote werken; als die in zyne gedichten het maakſel

(*a*) Zoo als van 't *Wielewaaltje*, en van ſommige andere vogelen in Indie. Zie SEBA *Theſ.* I. t. 68. f. 1. tot 5. WILL. *Orn.* t. 77. &c.

(*b*) Gelyk de neſten der Chineſche Zwaluwe. RAY. *Syn.* & BONT. *Ind* De ſtof waar uit die neſten beſtaan beſchryft RUMPH. *Herb. Amb.* tom. 6.

(*c*) Als by voorbeeld, het *Trekken* van 't gevogelte; en hoe ſommigen zig geduurende den winter verſchuilen, terwyl anderen het geheele jaar overblyven. Vergelyk PLUCHE. *Spect. de la Nat. Tom.* I. P. 2. Entr. II. p. 323 — 329. KLEIN *Prodr. Av.* ſect 3.

ſel (*a*), de neſten (*b*), en 't gezang (*c*) der vogelen; ook den nachtegaal (*d*), pappegaay (*e*), paauw (*f*), zwaan (*g*), en meer andere dingen van 't gevogelte zoo ſierlyk heeft geſchilderd, dat men naauwlyks zeggen kan, of hy 't meeſt in de uitlegginge van deeze dingen, dan in dankbaare erkenteniſſe van GODS weldaaden hebbe uitgemunt.

Och of ik ook door mynen geringen arbeid, met welken ik eene rangſchikking der vogelen, met de natuur overeenkomſtig, en de beſchryvingen van zoo veelen als ik heb magtig kunnen worden, onderneeme, iets toebrengen mogte tot het zelfde einde! Immers, in deeze dagen is by veelen niets gemeener dan te vraagen, „ tot „ welk nut zoo groote moeite genoomen, zoo veele be„ ſpiegelingen gedaan van dingen die ons toch dagelyks „ voorkoomen, en zoo veele koſten gemaakt om ze te „ doorgronden"? Dan, laaten deezen hunne heblykheid van verderflyke luiheid volgen, hunnen leevenstyd in brafferyen flyten, en zig verſlaaven aan de welluſten die hen verleiden: Ze zyn geen ander antwoord waardig dan dat zy door hunne ydele beuzelingen, geldzugt, luiheid en dergelyke troetelingen der bedurvene natuur te laaten vaaren, hunnen koſtelyken tyd leeren beginnen aan de overdenking te beſteeden van zoo veele ſraaije nuttigheden als 'er nit de ſcheppinge zoo der andere dieren, als wel byzonderlyk der Vogelen, ten dienſte van het meuſelyk geſlachte voortvloeijen.

Wie

(*a*) In zyn wer *Irdiſch Vergnugen in Gott*, Part. IV: p. 53. *ſeq*
(*b*) P. 284. *ſeqq*.
(*c*) Part. V. p. 110. & Part. VII. p. 286.
(*d*) Part. I. p. 65. 68. edit. 1732. & part. VIII. p. 13. 16. 18.
(*e*) Part. VIII. p. 249.
(*f*) Part. IV. p. 161.
(*g*) Part. VII. p. 393.

VOORREDEN

Wie toch ontbeerde gaarne de ſpyzen, welken ons uit zooveele ſoorten van kracht en heilzaam voedſel geevende vogelen van het Hoenderen-, Duiven-, Eenden-, en Lyſter-geſlacht, verſchaft worden? Hoe haakt men in t algemeen na Faſanten, Korhoenderen, Patryzen, Water- en Houtſneppen: ware 'er maar van deezen allen zooveel te bekoomen als de ryke lieden verlangen? Wat zal ik zeggen van zoo groote menigte anderen, inzonderheid Indiaanſe, vogelen, welken daar te lande tot ſpyze gebruikt worden? Hoeveele ſoorten van vogelen zyn 'er daarenboven onder die wy dagelyks gemeenzaam zien, welken niet dan in weinige plaatſen en van weinige menſen gegeeten worden? Als by voorbeeld de Muſſchen, Leeurikken, Wulpen, Kieviten, Kemphaanen, Plevieren en verſcheidene andere Watervogelen welken gants niet onaangenaam van ſmaak zyn. Het is genoeg bekend, dat de Groenlands-vaarders dagelyks zeer veele ſoorten van Zee-gevogeltens eeten, naar 't verhaal van MARTENS in zyne *Reize na Spitsbergen.*

Dan, niet alleen de Vogelen zelf, maar ook hunne Eijeren, verſchaffen ons een zeer aanmerklyk voedſel; als daar zyn de Eijeren van alle tamme vogelen, van de Kieviten, Meerlen, Wulpen en anderen in den Lentetyd, ook van Zee-vogelen, in groote menigte op de ſtranden en banken, in 't duin, op de eilanden en zeeklippen te vinden, en voor die der tamme huisvogelen geenszins wykende: Die der Struize en andere uitlandſe gevogelten zyn een gemeenzaam voedſel in de Landen daar zy vallen, naar 't getuigenis der reizigers.

'K zal meer zeggen; de Vogelen zelf dienen ons om 'er anderen mede te vangen en tot ſpyze aan de menſen te bezorgen. 't Zyn Buizerts, Duiven, Warvogelen, met welken de vogelaar de Valken en andere Scherpvogelen weet te vangen. Met behulp wederom van Valken, Havikken en kleine Uilen vangen de jaagers Patryzen, Leeurikken en diergelyk gevogelte meer. Zoo gedyën zy door herhaal-

haalde liſten tot nut van 't menſdom. En 'k moet hier niet voorby gaan, dat zelfs de Arenden, de *Duitſen* bygenaamd, aan de inwoonderen van 't land daar zy voortteelen eene aangenaame en zeer ſmaaklyke ſpyze bezorgen: Gelyk hier toe voor alle anderen het bericht dient van den Abt DE PLUCHE, die in zyn *Schouwtoneel der Natuur*. I. D. 2de St. verhand. II. p. 319. [der Franſe Uitgaave] op een bevalligen trant verhaalt, dat op *Vrankryks* hoogſt gebergte en ſtyle klippen [de Pyreneeſe] in 't Landſchap Cominges, de Arenden, om hunne jongen te voeden, uit de nabygeleegen velden en boſſen Haazen, jonge Bokken, Lammeren en meer andere ſoorten van viervoetige dieren, ook veelerhande gevogelte, als Kapoenen, Hoenders, tamme en wilde Eenden, Fazanten, Patryzen, Waterſneppen, enz. rooven en na hun neſten ſleepen, om welk aas der jongen, by der ouden afweezigheid, weg te neemen, de Vee- en Schaapherderen met de grootſte moeite die ſteilten beklouteren, leggende in de plaats van hunnen buit de gedarmtens en andere onnutte ingewanden van beeſten: Dat, wyders, dit zoo gezwind niet in zyn werk kan gaan, of de jongen hebben reeds aan 't een of ander ſtuk van het gezegde wild gebeeten; doch dat dit gebrek wel ryklyk door den aangenaamen ſmaak van dit vlees vergoed word als gaande 't zelve alle wildbraad te boven. Deeze ſchryver voegt 'er by, dat de herderen de jonge Arenden, als zy omtrent vlug zyn, aan ketenen vaſtleggen om hen 't wegvliegen te beletten; en dat de ouden dus met het voeren van de jongen voortvaaren, tot dat, dit lang marren hen vervoelende terwyl zy hunne jongen volwaſſen zien, eerſt het mannetje op eene andere rots eene nieuwe neſtelplaats uitzoekt, en 't wyfje eindelyk derwaarts volgt. Hy zegt in 't einde, dat deeze manier van ter jacht te gaan in die Landſtreek zoo wel ſlaagt, dat vier paaren Arenden genoeg zyn om een rond jaar lang aan een Edelman met zyn gantſe huisgezin dit ſlag van ſpyze te verſchaffen. Zeldzaame jacht voorwaar! Zie hier eene met 's menſen

ſchranderheld vereenigde, doch gants byzondere, Voorzienigheid des Allerhoogſten, door welke Hy aan deeze moedige vogelen eene, hoewel moeijelyke en zeer hooge, plaats wyſt, uit welke de menſen voedſel, ja lekkernyen, haalen kunnen!

'k Zwyge hier van het groot vermaak der Vorſten, 't welk zy uit de jacht met Valken op Reigers en op die ſoort van Arenden welken eenen geſchaarden ſtaart hebben, gemeenlyk ſcheppen; van welke jachtmanier geheele boekdeelen zyn beſchreeven.

Liever wil ik ſpreeken van 't groote nut 't welk de Pennen der Vogelen ons verſchaffen. Laaten onze Voorvaderen en de hedendaagſe Volkeren van Indie hun grifje behouden, waar mede zy op bladeren en ſchorſen van boomen met geene kleine moeite hun geſchrift prenten: Door veel gelukkiger vindinge bedienen wy ons van Ganzen-pennen om te ſchryven; zettende met meer gemak en in veel korter tyd daar mede onze gedachten op 't papier dan met eenig ander gereedſchap kan geſchieden. 't Zyn de ſlagpennen der Ganzen niet alleen, maar ook anderen, niet al te ſtyven, van verſcheidene vogelen, als by voorbeeld van de Arenden, dewelken tot het zelfde groote einde dienen kunnen; gelyk ook tot her haalen van dunne ſtreepen en 't ſchryven van fyne lettertjes gevoegelyk de Raveuspennen gebezigd worden: Deeze laaſten inzonderheid worden met reden hoog geacht om haar gebruik voor 't ſnaartuig dat men *Klaveſimbaal* noemt, als doende zy door haare veerkracht deszelfs ſnaaren ſterker en helderder klinken. De pennen der Struizen dienen den Europeanen, die der Paradysvogelen den Indiaanſen Vorſten en Koningen, tot opſchik.

Door 't dagelyks gebruik weet elk een daarenboven, hoe groot het nut zy 't weik de Vederen en 't Dons der Ganzen aanbrengen. En waarom zouden tot dat einde andere veerkrachtige en ligte vederen van ander gevogelte niet even goed zyn? Immers, gelyk het zeker is dat de vederen van den *Eider eend*, [*Anas S. Cutberti,*] om haa-

haare groote ligtheid en uitzettingskragt by alle menſen hoog geſchat worden, en naar 't verhaal van KOLBE de Meeuwenvederen aan de Kaap de Goede Hoop nog meer getrokken worden dan die der Ganzen, zoo is 'er ook geen twyfel aan, of de vederen van andere vogelen, van naderby beproefd en van de leevende beeſten by een gezameld, zouden tot het zelfde gebruik bekwaam zyn. Veele andere aan elk genoeg bekende nuttigheden van 't gevogelte gaa ik met ſtilzwygen voorby.

In 't kort wil ik hier nog die groote geneugtens melden, welken wy uit veele eigenſchappen der Vogelen trekken. 't Geen naamentlyk door des Scheppers allerwyſſte beſtiering' aan niet één viervoetig dier vergunt wierd, te weeten met de ſpraake den mens te kunnen navoigen, dat weet men den Pappegaaijen, Aakſteren en Spreeuwen door konſt te leeren. Doch inzonderheid is 't door de aangenaamheid van gezang, dat het gevogelte de andere geſlachten der dieren bevalliglyk te boven gaat. Wat is verruklyker dan de onuitſpreeklyke ſtembuiging van den Nachtegaal? Wat lieflyker dan 't gezang der Vinken? dan 't piepend gefluit der Spreeuwen? dan 't prarelend gezucht der Lyſteren? Het heir van Indiaanſe Zangvogelen zal ik niet aanhaalen. Kan iets 't gehoor meer ſtreelen dan in de lente dagen, in boſſen en tuinen de verwonderlyke verſcheidenheid van Vogelenzang te hooren, waardoor 't dreefgeeſtige gemoed weer opgebeurd en vervrolykt mag worden?

Dan, laat de dwaas niet beweeren, dat in dit alles geen geneugte ligt: Zal hy de neus ook ophaalen van ſchitterende bekoorlykheden, welke ons oog in veelerlye gevogelten ontdekt? Immers overal ontmoet gy de voetſtappen eener Goddelyke Wysheid en allerwege word uwe ziel tot dankbaaren eerbied aangeſpoord, wanneer gy uwe aandacht veſtigt 't zy op de *groote ligbaamsgeſtalte* van den Struis, Kaſuaris, Kropvogel, Flammingo en Amerikaanſen Gier, *Cuntur*; 't zy op de *koleuren* (ook in ſommigen onzer Inlandſe Vogelen) van den blaauwen Aakſter,

verſcheidene Spechten, den Ysvogel, Berg-eend, Fazant, of, onder de Indiaanſen (*a*), van den hier te land zoo genoemden Raven, den Pappegaay, en zeer veele anderen, welken in die heete geweſten talryk zyn; 't zy op de *Bekken* van den Grootbek, Pappegaaiduiker, Kruisvink, Kluit (*b*), Lepelaar en Zwemmergans (*c*); 't zy op den *boorn* van den Rhinocerosvogel; 't zy op de ſierlyke *vederkuiven* waar mede de kruinen van ſommigen preiken; 't zy op de wonderlyke *lange Halzen* van den Zwaan, van den *Anhinga* der Brazilianen (*d*), den *Soco*, den *Flammingo* en anderen; 't zy op den *draaibaaren Hals* van 't Draaihalsje; 't zy op de *Doornen* van den Gambenzer Gans en Braziliaanſen *Anhima*; 't zy op de Trotsheid der *Staarten* van den Paauw, den Paradysvogel en anderen; 't zy op het maakſel der *Tongen* van de Spechten en Draaihalzen; 't zy op de geſchapenheid der *Pooten* in de Pappegaaijen, den Koekkoek, de Spechten, Draaihalzen, Ysvogels en *Touraco* van EDWARDS; 't zy op de potzige, en als danſende, treeden van den Kroonvogel.

'k Vertrouwe dat de Leezer 't my ten beſten houden zal dat ik hier dit alles, 't welk gemeen en aan veelen bebend is, zoo wydloopig voorgeſteld heb. Grooter dan men denkt [gy zoud het naauwlyks in deeze onze geſleepen' eeuw zeggen!] is het getal zeifs van geletterde menſen, die van al zulk werk de winkbraauwen ophaalen; en dit heeft my genoopt om met nederige redenen hunne laagkruipende bedenkingen om ver te werpen.

By de Geſlachten alleen der Vogelen, welken ik hier in 't licht geef, denke ik het niet te laaten blyven. Behaagt het GODE, zoo zal 'er een omtrent reeds afgeſchreeven werkje van de verſcheide benaamingen aller Vo-

(*a*) Zie BOSMANN *Voy. de Guinée.* Ep. 15.
(*b*) *Recurviroſtra.*
(*c*) *Phalacrocorax.*
(*d*) MARCGRAV. p. 218.

Vogelen, oordeelkundig gezift en geſcheiden, op volgen; en eindelyk zal ik 'er by uitgeeven de Beſchryvingen van elke ſoorte van Vogelen, welken ik met alle moeite magtig heb kunnen worden zoo als ik die in eene reeks van agttien jaaren uit de vogelen zelf heb opgemaakt, overgezien, en van tyd tot tyd verſchikt, met de afbeeldingen der zeldzaamſten, inzonderheid van de Zee-gevogeltens. Bezwaarlyk, Leezer, zoud gy kunnen gelooven hoe dikwils zelfs de voor beſtgekeurde Schryveren over dit ſtuk door een's anderen oogen gekeeken, naar hoeveele geſchilderde beeldteniſſen van Vogelen zy hunne beſchryvingen opgemaakt, hoe menigmaalen zy andere Auteuren met dezelfde woorden, onder ſchyn echter van wat nieuws te verkoopen, uitgeſchreeven, en hoe dikwils zy de vertellingen van onervaaren jaagers bygelooviglyk voor waaragtige ſtukken hunnen Leezeren in de vuiſt geſtopt hebben. Nergens beter dan aan het Water- en Zee-gevogelte kunt gy dit gewaar worden. Ik, die aan de Zee woone, en my noch de koſten, noch zoo veele jaaren arbeids ontzien heb, wilde in deezen mede iets ondernemen: Och dat het tot nut myner naaſten; och dat het tot des Opperweezens Eere mogt gedyën!

ONDERRECHTING

VAN DE

BETEKENISSE

DER

KONSTWOORDEN

Pennen noemt men alleen de Riemen der Vleugelen en de Beſtierpennen van den Staart: met de eerſten roeijen, met de laaſten richten de Vogelen hunne vlugt.

Vederen zyn alle de overige pluimen waar mede het Lighaam der Vogelen bekleed is.

Pluimpjes zyn dat zagt en fyn Dons het welk in ſommige geſlachten van Vogelen onder de buitenſte vederen zit, en hun lighaam tegens de ongemakken van de Lugt en 't Water beſchermt.

Vogel van dit jaar noemt men zulk eenen, die zyne vederen nog niet gewiſſeld heeft. *Volwaſſen Vogel* is zulk een, die alle jaaren dezelfde koleur van Vederen (onnatuurlyke afwykingen daaromtrent uitgezonderd) naa het ruijen wederkrygt. *Kieken* is zulk een vogel, die nog zyn eerſte Poddeveeren draagt, en welks Pennen en Vederen tot de behoorlyke lengte nog met zyn uitgegroeid.

Het Waſch noemt men dat Eeltagtig, naakt bekleedſel, 't welk het grondſtuk (*baſis*) van den bek van eenige Roofvogelen, en van eenige weinige anderen, omringt.

Kwabben zyn die zagte, vellige, dikwils nederhangende Lellen, die aan 't geſlachte der Hoenderen, den Kalkoen, Kaſuaris, enz. eigen zyn.

Het Agteroverbellend gedeelte rekent men van den kop af, langs den hals en over den rug, tot aan den aars toe. *Het Vooroverbellend gedeelte* word gerekend van

de

de keel af langs den ſtrot, over de borſt-en den buik, tot den ſtuit. Van ouds hebben GESNERUS, CLUSIUS, en anderen, in hunne beſchryvingen deeze twee benaamingen anders om gebruikt, gelyk RAY (*a*) zeer wel gewaarſchuuwd heeft.

De Aars is de plaats tuſſen den rug en den ſtaart. Anderen hebben hem onder den ſtuit begreepen gehad.

De Keel neemen wy voor het begin der Vederen in het vooroverhellend gedeelte, zoo ver zy binnen de kaakebeenen vervat zyn.

De Strot is het Vooroverhellend gedeelte van den hals, gerekend van de keel af tot het begin van 't borſtbeen.

De Borſt noemt men dat geheele gedeelte, 't welk het borſtbeen beſlaat.

De Buik, volgende aan de Borſt is dat zagte deel waarin geen beenen zyn.

De Stuit (*Uropygium*) is in 't vooroverhellend gedeelte van den Vogel, rondom den aars.

De Riemen zyn de onderſte rey van groote pennen aan de vleugelen.

Riemen van den eerſten rang neemen haar begin van de buitenſte ſlagpennen af, en langkzaamerhand korter wordende honden zy op, daar de volgende pennen even lang worden. *Riemen van den middelſten rang* zyn die in 't midden der vlerken ſtaan en op 't bloot oeg even lang zyn. *De Riemen van den derden rang*, of digt by den rug, zyn der bosje pennen, het welk in de Watervogelen wederom langer dan de middelſte riemen, doch in 't geſtacht der Moſſen langkzaamerhand korter word.

Baſtaard-Vlerken zyn die lange ſtyve Vederen van ſommige Vogelen (als by voorb. van de Eenden, Meenwen, enz.) dewelken onder de okzels liggen. De benaa-

(*a*) *In Præfatione ad Willoughbeji Ornithologiam.*

naaming van *Buitenſte Baſtaard Vlerk*, welke *Willoughby* gebruikt, kunnen wy miſſen.

De Beſtierpennen zyn die grootere pennen welken den ſtaart uitmaaken.

De Borendye is dat gedeelte van den Vogel, het welk in de menſen insgelyks de Dye genaamd word.

De Onderdye is aan de bovenſte verknocht en heeft op zig zelve veele ſpieren; zynde dezelve in de bende van Vogelen, die *Vlies-* en *Vel-pooten* (*Hymenopodes & Dermatopodes*) genoemd worden, met zeer veele vederen bedekt; doch in veelen van de bende der *Waterbeminnende*, (*Hydrophilæ*) en in eenigen die men *Kortgevlerkte* (*Brachypteræ*) Vogelen noemt, is deeze Onderdye aan het benedeneinde kaal.

De Scheen word genoemd dat dorre, van ſpieren ontbloote en peesagtige deel, dat 'er is tuſſen de onderdye en de vingeren. Dit gedeelte heeft in de meeſte Vogelen, (eenige weinige Arenden, Nachtuilen, Veldhoenderen, enz., uitgezonderd) geene vederen; of het is in de *Vliespooten* met een dun vlies, in de *Velpooten* enz., met een dikke huid als van Leder overkleed.

De Knie noemen wy het gewricht tuſſen de onderdye en de ſcheen.

Daar gy in de Geſlachten der Vogelen het ſterretje achter eenigen naam vinden zult, wilde ik te kennen geeven, dat ik zelf die Vogelen in hun geheel, of terwyl zy nog leefden, of kort nadat zy geſtorven waren, onderzocht heb. Het kruisje dat gy zult aantreffen wil zeggen, dat de huiden dier Vogelen vry gebrekkig waren, zoo dat ik 'er niet ten eenemaal vaſten ſtaat op maaken kon. Van de Geſlachten voor welken in 't geheel geen teken ſtaat, wil ik den Leezer verwittigd hebben, dat zy uit de getuigeniſſen der Schryveren zyn opgemaakt; en gevolglyk, om 'er zeker van te zyn, nog eens noodzaaklyk met de Leevendige Vogelen zelf vergeleeken moeten worden.

OM-

OMTRENT DE MAAT EN HET GEWICHT DER VOGELEN MOET WORDEN AANGEMERKT:

1. Dat een Rhynlandſe voet, in twaalf duimen, en elk van deezen wederom in agt gelyke deelen, verdeeld, de maatſtok is waar mede wy de Vogelen meeten.

2. Dat men de maat van de Vogelen neemen moet als zy dood zyn, of ten eerſten zoo ras zy geſtorven zyn, of eenige dagen daarnaa, wanneer de Leden niet meer ſtyf zyn: welke ſtyvigheid gemeenlyk eenige uuren naa den dood begint, en een dag of twee duurt, en oorzaakis, dat eenige deelen der vogelen, inzonderheid de hals, rimpelen en krimpen.

3. Dat de maat, aan opgezette Vogelen genoomen, doorgaands iets kleiner is dan die men aan dezelfde Vogelen bevind wanneer zy verſch zyn; krimpende veele deelen merkelyk door de uitdrooging.

4. Dat de geheele lengte van een Vogel gemeeten word van 't einde van den bek tot aan het einde van den ſtaart. De lengte, van de kruin af tot de ſchouderen, word gerekend tot het ſchouderbeen toe, aan 't begin der vleugelen.

5. Dat de maat der Vingeren genoomen word zonder de nagelen daar by te rekenen.

6. Eindelyk moet men in acht neemen het gewicht der Vogelen. Elk pond houd zeſtien gemeene onçen. Ik heb dat gewicht agter zeer veele vogelen gezet, op dat 'er niets ontbreeken zou, het welk WILLUGHBY en RAY noodzaaklyk oordeelden; hoewel de ondervinding beveſtige, dat 'er ten aanzien van 't gewicht van eenen en denzelfden vogel groot verſchil is naar maate van 't ſaizoen.

KORT BEGRIP

VAN 'T

SAMENSTELSEL,

De Vogelen zyn of

I. Met van vooren gevederde Kniën, Pooten, die met een dun geſchubd Vlies overdekt zyn, en met het begin der Vingeren naauw aan elkanderen verknocht. VLIESPOOTEN (*Hymenopodes*).

1. Met een langen Bek, die verheven, en voor aan, by de Kuif, gedrukt is. AAKSTERS (*Picæ*).
2. Met een Bek als een Kegel, die ſchielyk afneemt. MOSSEN (*Paſſeres*).
   - *a.* Met het grondſtuk van den Bek, omtrent in de form van een rol, dik, zeer ſchielyk in een ſcherpe punt uitloopende; gemeenlyk DIKBEKKEN (*Craſſiroſtræ*).
   - *b.* Met een Bek als een Els, waar van het grondſtuk aan den bovenkant driehoekig, aan den onderkant vlakker is; gemeenlyk DUNBEKKEN (*Tenuiroſtræ*).

II. Met van vooren gevederde Kniën, en Pooten, die met een gerimpelde huid, als van Leder, overkleed zyn. VELPOOTEN (*Dermatopodes*).

1. Met een gekromden Bek en kromme Klaauwen. ROOFVOGELS (*Accipitres*).
2. Met een Bek als een Kegel, welks punt is om geboogen. HOENDERS (*Gallinæ.*)
   - *a.* Met de voorſte Vingeren aan het begin, door middel van een klein lederagtig Vlies, ruim te ſamen gehecht.
   - *b.* Met Vingeren, die byna ten eenemaal geſpleeten zyn, zoo dat 'er maar het eerſte be

beginſel van een Vlies tuſſen de voorſte Vingeren vaſt is.

III. Met van vooren naakte Kniën; met Vleugelen, die bynaa om te vliegen onbekwaam zyn, met geſpleeten Pooten, daar zy hard mede loopen. KORTVLERKEN (*Braebyptera*).

IV. Met van vooren naakte Kniën; en Pooten, die met een zagt vel, dat als Leder is, overkleed zyn. WATERMINNAAREN (*Hydrophilæ*).

1. Welker randen van den Bek met tanden, als een zaag, bezet zyn. TANDBEKKEN (*Odontorynchæ*).
2. Welker Bek omtrent eyrond, zeer eng en aan de zyden zeer digt toegedrukt is SMALLE-PLATBEKKEN (*Platyrbyncha*).
3. Welker Bek wat naar een Kegel gelykende, verheven en aan de zyden gedrukt is; en die vlakke Pooten hebben. ENGE ROLRONDSWYZE PLATBEKKEN (*Stenorbynchæ*).
   a. Met den Bek eerſt recht, daar naa, aan 't einde krom.
   b. Met den Bek als een Els, recht; aan 't uiterſt puntje een weinig geboogen.
   c. Met een Bek als een Els, geheel recht.
4. Welker Bek wat naar een Kegel gelykende, aan de zyden gedrukt is, en die vlakke Pooren hebben; met de vliezen der Vingeren verdeeld. DOMPELAAREN. (*Urinatrices*).

   Met een groef of kuiltje voor de Neusgaten. SNEPPEN (*Scolopaces*).
   a. Met een Bek als een Kegel, aan de zyden gedrukt; en met halve Palmpooten. (*Semipalmipedes*).
   b. Met een Bek als een Kegel, aan de zyden

den gedrukt; en met geſpleeten Pooten (*Fiſſipedes*).

c. Met een Bek, die van beide zyden Pyramidaal driehoekig is; en met geſpleeten Pooten.

d. Met een Bek als een Els, rondagtig; en met halve Palmpooten.

e. Met een Bek als een Els, rondagtig; en met geſpleeten Pooten.

RANGSCHIKKING DER GESLACHTEN.

BENDE I.

VLIESPOOTEN.

[*HYMENOPODES.*]

RANG I.

AAKSTEREN.

[PICÆ.]

Warvogel. *Colbyrio.*
Paradysvogel. *Paradiſæa.*
Grootbek. *Bucco.*
Jagervogel, Rhinoserosvogel. *Tragopan.*
Duitſe Pappegaai, Aakſter. *Coracias.*
Raven. *Corvus.*
Indiaanſe Raven, Nootenkraaker. *Caryocatactes.*
Steenkraay. *Pyrrhocorax.*
Spreeuw. *Sturnus.*
Lyſter. *Turdus.*
Indiaanſe Kaauw. *Monedula.*
Koekkoek. *Cuculus.*
Draaihals. *Jynx.*
Specht. *Picus.*
Graauwſpecht. *Sitta.*
Groenſpecht van SEBA. *Colius.*
Boomkruiper. *Certhia.*
Grasmusch. *Curruca.*
Rhyndace van SEBA.
Ysvogel. *Ispida.*
Byenceter. *Merops.*

Hoppe. *Upupa.*
Bloemenſpecht. *Troglodytes.*

RANG II.

MUSSCHEN.

[PASSERES.]

α. Met het grondſtuk van den bek omtrent rolrond, zeer ſchielyk in een ſcherpe punt uitloopende.

Kruisvink. *Loxias.*
Bloedvink. *Pyrrhulas.*
Groenvink. *Chloris.*
Vink. *Fringilla.*
Sys. *Spinus.*
Beemer, Boheemer, Peſtvogel. *Ampelis.*

β. Met een Elswyzen bek waarvan het grondſtuk aan den bovenkant drieboekig, aan dne anderkant vlakker is.

Vygeneeter. *Ficedula.*
Roodborſt [*Tooracca.*] *Erithacus.*
Leeurik. *Alauda.*
Kwikſtaart. *Motacilla.*
Nachtegaal. *Luscinia.*
Bremkoningkje. *Aſilus.*
Mees. *Parus.*
Staartmees. *Orites.*
Zwaluw. *Hirundo.*

DER GESLACHTEN

BENDE II.

VELPOOTEN

[*DERMATOPODES.*]

RANG I.

SCHERPVOGELEN.

[ACCIPITRES.]

Nachtuil, Katuil. *Strix.*
Nachtſchade, Geitenmelker. *Caprimulgus.*
Pappegaai. *Pſittacus.*
Valk. *Falco.*
Arend. *Aquila.*
Gier. *Vultur.*

RANG II

HOENDEREN.

[GALLINÆ]

Met de voorſte vingeren aan hun begin door middel van een klein lederagtig vlies ruim ſamengevoegd.

Paauw. *Pavo.*
Paauwies. *Crax.*
Kalkoen. *Cenchramus.*
Poule Peintade. Meleagris.
Hoen. *Gallus.*
Veldhoen. *Tetrao.*
Kwartel. *Coturnix.*

β. Met bynaa ten eenemaal geſpleeten vingeren, tuſſen welker voorſten maar alleen een beginſel van een vlies vaſt is.

Duif. *Columba.*
Ringduif van Madras. *Palumbus.*

BENDE III.

KORTVLERKEN.

[*BRACHYPTERÆ.*]

Struis. *Struthio.*
Amerikaanſe Struis. *Rhea.*
Kaſuaris. *Cela.*
Dod-aars. *Raphus.*
Trappe. *Otis.*

BENDE IV.

WATERMINNAAREN.

[*HYDROPHILÆ.*]

RANG I.

TANDBEKKEN.

[ODONTORHYNCHÆ.]

Flamingo. Phœnicopterus.
Lepelaar. *Pelecanus.*
Eend. *Anas.*
Zaagbek. *Mergus.*
Anhinga der Braziliaanen. *Ptynx.*

RANG

RANG II.

SMALLE-PLATBEKKEN.

[PLATYRCYNCHÆ.]

Pappegaaiduiker. *Sphcniſcus.*

RANG III.

ENGE, ROLRONDSWYZE, PLAT BEKKEN.

[STENORHYNCHÆ.]

α. Met den bek eerſt recht, daar naa ongekromd.

Kropgans. *Onocrotalus.*
Gent, Jan van Gent. *Graculus.*
Keerkringvogel. *Lepturus.*
Pinguin. Chenalopex.
Rotteke [van Martens.] *Arctica.*
Kokmeeuw. *Gavia.*
Zeehavik. *Buphagus.*
Onweersvogel. *Procellaria.*

ß. Met een elswyzen bek, die recht, doch aan de uiterſte punt een weinig krom is.

Groenlandſe Duif. *Uria.*
Stern. *Larus.*
Skolver. *Cataractes.*

γ. Met een elswyzen bek, die recht is.

Witte Zee-Meeuw. *Cepphus.*

RANG IV.

DOMPELAAREN.

[*URINATRICES.*]

Fuut, Aarsvoet. *Colymbus.*
Meyrkoet. *Fulica.*

RANG V

SNEPPEN.

[*SCOLOPACES.*]

a. Met een kegelswyzen bek, die aan de zyden plat is; en met halve palmpooten

Kraanvogel. *Grus.*
Egyptiſe Kraan. *Ibis.*
Ryger *Ardea*
Schrye, Schriek *Crex.*

β. Met een kegelswyzen bek, die aan de zyden plat is; en met geſpleeten pooten.

Baleariſe Kraan. *Ciconia.*
Numidies Juffertie. *Scops.*

γ. Met een bek, die aan beide de zyden driekantig is; en met geſpleeten pooten.

Kwartelkoning. *Ortygometra.*

δ. Met een elswyzen, rondagtigen bek; en met halve palmpooten.

Kluit. *Trochilus.*
Wulp. *Numenius.*
Poelſnep. *Totanus.*

Mat-

DER GESLACHTEN.

Matheon, Scholaakſter. *Hæmatopus.*
Plevier. *Charadrius.*
Sluiper. *Hiuticula.*
Kievit. *Vanellus*
Kemphaan. *Philomachus.*
Riethoen. *Scherzúclus.*

Met een elswyzen bek die rondagtig; en met geſpleeten pooten.

Halve Snep, Loopertje. *Cinclus.*
Waterhen. *Trynga.*
Snep. *Ruſticula.*

AANHANGSEL

VAN NOG EENIGE

ONZEKERE GESLACHTEN.

Een Sperwer; onder de Paradysvogels by SEBA. *Niſus.*
Een Buizert; by denzelfden. *Buteo.*
Harpoenier; een zekere Kraay; by denzelfden. *Cornix.*
Een vogel die naaſt aan den Vink komt; by denzelfden. *Fringillæ adfinis.*
—— —— —— —— den Bloemenſpecht ——; by denzelfden. *Troglodytæ adfinis.*
—— —— —— —— den Duif ——; by denzelfden. *Columbæ adfinis.*
Diomedes vogel; by denzelfden. *Diomedæa*
Een vogel die naaſt aan den Ryger komt; by denzelfden. *Ardeæ adfinis.*
—— —— —— —— den Koekkoek ——; by EDWARDS. *Cuculo adfinis.*

Wie-

Wielewaal, Braziliaanſe Specht, *Jacamaciri*; by WILLUGHBY. *Galbula.*

Zee-hazelhoen, Fregatvogel; by ROCHEFORT. *Atagen.*

Zwemmergans; by RAY. *Phalacrocorax.*

Nachtraven; by WILLUGHBY. *Nycticorax.*

Palamedes vogel, *Anhima*; by MARKGRAAF en WILLUGHBY. *Palamedæa.*

Meerel *Guira Guainumbi*; by MARKGRAAF en WILLUGHBY. *Merula.*

Jaguacati guacu; by MARKGRAAF en WILLUGHBY, *Jaguacati guacu.*

Curucui, *Guira Acangatara*; by MARKGRAAF en WILLUGHEY. *Trogon.*

KEN.

KENMERKEN
VAN DE
GESLACHTEN
DER
VOGELEN.

BENDE I.

VLIESPOOTEN.

[*HYMENOPODES.*]

Het Kenmerk van deezen is, dat
De *Knièn* van vooren gevederd,
De *Pooten* met een dun, geſchubd, vlies overkleed, en
De *Vingeren* door middel van een vliesje, aan hun begin, met elkanderen en met de naa-voet [*metatarſus*] zeer naauw verknocht zyn.

RANG I.

AAKSTEREN.

[PICÆ.]

Hun Kenmerk is, dat
De *Bek* langkwerpig, rond verheeven, en na de kuif toe plat is.

1 WARVOGEL, in 't Latyn door den Heere MOEHRING genoemd *Collyrio.* *
Hy is by den Heer C. LINNÆUS, *in Edit 6 Syſt. Nat. Gen.* 78 gezet by den *Beemer*, [*Ampelis.*] †

Bepaaling van denzelven.

Zyn *Bek* is recht, van boven ſtomp, aan de punt omgekromd, hebbende aan den rand, by de bocht, een tand die uitſteekt; de punt van 't bovenſt Kaakebeen is na beneden omgeboógen.

De *Vingeren* zyn in getal, van vooren drie, van agteren één.

Aanmerking. Dit geſlacht is als eene middelſoort tuſſen de *Aakſteren* en *Scherpvogelen*: Met deeze laaſten komt het overeen zoo ver den *Bek* betreft; en deeze is de reden, dat tot nog toe alle Schryveren dit geſlacht der *Warvogelen* tot het Valkengeſlacht hebben t'huis gebracht: Uit hoof de echter van het maakſel der pooten en vingeren moet het zelve door eenen baarolyklyken en na tuurlyken rang gerekend worden tot het geſlacht der Aakſteren te behooren.

[† ALBIN geeft 'er een figuur van. II. T. XIII.]

2 PARADYSVOGEL, in het Latyn *Paradiſæa*.

Hy is by den Heer LINNÆUS. *Syſt. Vat.* het 44ſte geſlacht; en is de

Monarchia der Schryveren

Bepaaling van denzelven.

De *Bek* is kegelagtig elswyze, van ter zyde plat

De *Neusgaten* zyn omtrent rond, van agteren door het voorhoofd-dons een weinig gedekt.

Hy heeft gekrulde *Vederbosies* welken aan weerskanten uit de zyden van de onderbuik onder de vlerken voorkoomen.

De twee middelſte (a) ſtuurpennen van den *Staart*, zyn veel langer dan de vogel zelf, en aan haar grondſtuk [*baſis*] voor een klein eindje gevederd, vervolgends voor het grootſte gedeelte omtrent kaal, en aan de toppen wederom gevederd.

De *Vingeren* zyn met den naaveet, en, aan hun grondſtuk, met elkanderen naauw verknocht: de buitenſte is met zyn eerſte een halve tweede lid aan den middelſten vinger verknocht op de helft van deszelfs eerſte lid.

(a) CLUSIUS telde tien ſtuurpennen, uitgesonderd die twee middelsten, welken de allerlangſten zyn. By gevolg heeft deeze vogel in 't geheel twaalf ſtuurpennen.

Aanmerking. Myn zeer goede vrind LINNÆUS had in 't eerſt, buiten twyfel dat geſlacht van den Paradysvogel waar van hy melding deed uit SEBA's *Theſaurus* op gemaakt en 't zelve ſtrookte met de natuure niet om reden van den oorſprongk der twee middelſte ſtuurpennen. Hy heeft evenwel zyne Repaating van 't geſlacht deezes vogels in de sesde uitgaave van zyn *Syſt. Nat.* verbeterd. Maar ik ben ten hoogsten verwonderd dat SEBA zelf in zyn *Theſaurus* den zelfden vorſprongk dier pennen van beſchreeven heeft, dewyl in mynen gedroogden vogel, die de *Aroäſiſche* van SEBA's *Theſaurus* is [I p. 99. T. 63. f. 1 en 2.] de gezegde twee allerlangſte pennen zeer baarblyklyk midden uit den ſtaart hervoort koomen, gelyk ik in de ſtepaaling gezegd heb, en CLUSIUS voor lang reeds aantekende: Myne bepaaling voo t overige is opgemaakt, ten deele uit den gedroogden vogel dien ik op myn kamer heb ten deele uit de

Am-

Amboinſe foort, by SEBA, *Theſ.* I. p. 63. t. 38. f. 5. afgebeeld.

3. GROOTBEK, TOUCAN, in het Latyn *Bucco.* †
Hy is de *Rampbaſtos* van LINN. *Syſt. Nat.* het 38ſte geſlacht. Braziliaanſe Aakſter van ALDROVANDUS. *Orn.* I. p. 398. T. 12. f. 5.
Toucan der Schryveren. §

Bepaaling.
De *Bek* is breed, zeer groot, veel langer dan het bekkeneel; beide de kaakebeenen zyn aan 't uiteinde nederwaarts omgeboogen, en getand op de randen.
De *Neusgaten* zyn rondagtig, agter den bek, en door de voorhoofdvederen verborgen.
De *Tong* is ſmal langkwerpig, in de gedaante als eene pen, rondom ruuw door de borſtels waar mede zy bezet is.
De *Vingeren* zyn twee van vooren, en twee van agteren in getal (*a*).

(*a*) Zoo berichten ons THEVETUS, LOCHN: by BESLER, & LINN. *Syſt. Nat. geſl.* 38. Maar ALDROVANDUS en de Abt DE PLUCHE in zyn *Schouwtoneel der Natuur* ſpreeken van éénen voor- en drie agter-vingers. Het welk zekerlyk verkeerd ſchynt, omdat die ſoort van dit geſlacht, dewelke MARGRAAF *Aracari* noemt, twee voor- en twee agter-vingeren heeft. Het overige van myne Bepaaling heb ik uit een

[§ Hy is afgebeeld by J. NIEUHOF. *Braz. Zee en Landreizen*, bl. 29. 30. met den naam van *Grootbek*, ook by ALBIN, tom. II. pl. 25. by PISO. p. 92. met den naam van *Aracari*. by EDWARDS. pl. LXIV. en by WILLUGHBY, Tab. XX. met den naam van *Pica Braſilienſis*.]

een gedroogden kop van deezen vogel op myn kamer beruſtende opgemaakt: waarom de fout by LINNÆUS, ter aangehaalde plaatſe, dat namentlyk deeze vogel *geen neusgaten* hebben zou, verbeterd moet worden; want buiten tegenſpraak zyn 'er neusgaten ſchuins agter den bek.

4. JAGERVOGEL, RHINOSEROS-VOGEL, TRAGOPAN. §

Hy is de *Rhinoserosvogel* van BONT en RAY.

Bepaaling.

De *Bek* is krom gelyk een ſeiſſe, het grondſtuk van denzelven, boven aan, groeit uit in een gekromden hoorn.

De *Tong* - - - - -
De *Staart* - - - - -
De *Vingeren* - - - - - .

Aanmerking. *Tragopan* is een naam by PLINIUS, die kwalyk door CHARLETON, in zyn *Onomaſt. Tragopanda* vertaald word.

[§ WILLUGHBY Tab. XVII. f. 1. 2. 3. J. NIEUHOF beſchryft hem onder den naam van *Jagervogel*, *Ooſt-Ind. Zee en Landreize*, pag. 292 met eene afbeelding. Is de *Dubbelt-bek*, welken dezelfde Schryver op bl. 284 verbeeld van 't zelfde geſlacht?

5. AAKSTER, DUITSE PAPPEGAAI, in 't Latyn *Coracias.**

De Heer *Linnæus* meld dit geſlacht onder den naam van *Corvus. Syſt. Nat.* 40ſte geſlacht. Hier onder behoort de *Garrulus Argentoratenſis* der Schryveren. †

Be-

[† Zie de afbeelding van deezen vogel by WILLUGHBY, T. XX. De figuur, welke ALBIN van de *Coracias* geeft Tom. II. T. 24. gelykt niets naar den *Garrulus Argentoratenſis*.]

Bepaaling.

De *Bek* is recht. van 't grondſtuk an de punt toe een weinig nederda alende.

De *Neusgaten* zyn ſtreepawyze in 'a lang, en naakt, opklimmende.

Agter de Oogen is een rimpelige huid, die naakt en als wratig is.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, welken eenemaal geſpleeten zyn (*a*), en een van agteren.

(*a*) Dit is het eenigſte geſlacht in deeze geheele Bende het welk geſpleetene vingeren heeft.

6. RAVEN, in 't Latyn *Corvus.* *
LINNÆUS. Syſt. Nat. 40ſte geſlacht.

Bepaaling

De *Bek* is recht, met een punt die een weinig nederdaalt; het grundſtuk van den bek is digt bezet met ſtyve borſtelve deren.

De *Neusgaten* zyn met de borſtelhaairen van voorhoofd gedekt, en omtrent rond.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, aan hun grondſtuk naauw vereenigd; en van agteren een.

7. INDIAANSE RAVEN. NOOTENKRAAKER in Latyn *Caryocatalies.* §
Doſt-Indiſche Raven by BONT. Ind. 62.

Bepaaling.

De *Bek* is een weinig krom gelyk een ſeiſſe, en boven op aan t grondſtuk gebult

De

[§ De *Caryocatalies* welken WILLUGHBY afbeeld tab. XX ſtrookt geheet met met' de bepaaling van Dr. MOEHRING. Zie GESNERUS *de Avibus* Ed. Tig. p. 238.]

De *Slag van 't hoofd* is naakt.
De buitenſte *Stuurpennen* vallen allengskens korter.
De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één.

STEENKRAAY, in 't Latyn *Pyrrhocorax*. †
Eenige Paradysvogelen by SEBA. *Theſ.* I. T. 46. f. 3. & T.

Bepaaling.
De *Bek* is recht, van boven omtrent ſcherp: Het grondſtuk van denzelven is bezet met borſtelvedertjes.
De *Neusgaten* zyn omtrent rond.
De *Tong* - - - - -
Uit de ſtuurpennen van den *Staart* komen 'er twee gekrulden die langer zyn dan de geheele vogel.
De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één.

SPREEUW, in 't Latyn *Sturnus*. *
By den Heer LINNÆUS [in den rang der *Muſſchen* geplaatſt] *Syſt. Nat.* geſl. 74.

Bepaaling.
De *Bek* is recht, van boven en onderen neergedrukt, uit den vlakke eenigzins verheeven, met ſchuins na buiten ſtaande en vlakke randen. Het *onderſt Kaakebeen* is boven aan het grondſtuk boogswyze, wordende de bogt door den kant van 't bovenſte kaakebeen vervangen.
De *Neusgaten* zyn naakt, van onderen vlak, van boven met een verheven *horizontaal* vel half overdekt.

De

De *Tong* is aan de punt geknot, in tweën geſpleeten en gefnazeld.
De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één.

10. LYSTER, in 't Latyn *Turdus.* *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* het 73ſte geſlacht.
[Hier onder behoort] de *Wielewaal*, Galbula Auctorum.

Bepaaling.
De *Bek* is omtrent recht, aan de punt een weinig nederdaalende, met ſchuins na beneden loopende randen.
De *Neusgaten* zyn langkwerpig naaſt aan de voorhoofdvederen geleegen.
De punt der *Tong* is geſcheurd, of in tweën geſpleeten, met ruige kanten.
De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één.

Aanmerking. Van den *Wielewaal* is de punt der tong in 't midden ſcherp in tweën geſpleeten, met ruige kanten; en de neusgaten zyn ten eenemaal naakt; doch de andere Lyſters hebben de neusgaten van agteren door de voorhoofdvederen gedekt.

11. INDIAANSE KAAUW, in 't Latyn *Monedula.*
De *Cuiriri Acamaku* van SEBA. *Theſ.* II. p. 93. T. 87. f. 2.

Bepaaling.
De *Bek* is als die van 't Lyſteren geſlacht.
De *Tong* - - - - -
De *Kruin* pronkt met eene overeindſtaande vederkuif.
De *Staart* hangt ſlap; de ſtuurpennen zyn na binnen van trap tot trap langer.

De

De *Scheenen* - - - - -
De *Vingeren* - - - - - -

12. KOEKKOEK, in 't Latyn *Cuculus.* *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* het 43ſte geſlacht.

Bepaaling.

De *Bek* is recht, boven aan by het grondſtuk omtrent ſcherp, maar terſtond daar aan ſtomp; de punt een weinigje nederdaalende.

De *Neusgaten* zyn omtrent rond, de randen, met het middelſt bultje, uitſteekende.

De *Tong* is pylswyze en ongeſpleeten.

De gebogen *Staart* is langer dan het lichaam zelf, en heeft tien *Stuurpennen* welker buitenſten trapswyze korter worden.

De *Vingeren* zyn twee van vooren, en twee van agteren.

13. DRAAIHALS, in 't Latyn *Jynx.* *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* het 42ſte geſlacht.

Bepaaling.

De *Bek* is recht, boven, aan het grondſtuk, en aan de punt, ſcherp, in 't midden ſtomp.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze, recht, en vlak.

De *Tong* is omtrent rond en kan zeer ver na buiten worden uitgeſtooken, haar punt is elsgewys, beenagtig, en ongeſpleeten.

De geboogen *Staart* is korter dan het lighaam, en heeft tien *Stuurpennen* die bynaa even lang zyn; de buitenſten zyn een weinig korter.

De *Vingeren* zyn twee van vooren, en twee van agteren.

14. SPECHT, in 't Latyn *Picus.* *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* het 41ſte geſlacht.

Bepaaling.
De *Bek* is recht, veelzydig, van boven ſcherp, aan de punt op zyden bytelsgewys.
De *Neusgaten* zyn langkwerpig, door borſtelige hoofdvederen digt overdekt.
De *Tong* is rondagtig en kan zeer ver na buiten worden uitgeſtooken; haar punt is elsgewys, beenagtig, op de zyden met borſteltjes die na agteren ſtaan bezet.
De *Staart* is zeer ſtyf; en heeft tien ſtuurpennen, aan de punten als afgeknabbeld.
De voorſte *Vingeren* zyn twee in getal. (*a*)

(*a*) De meeſte ſoorten van *Spechten* hebben ook twee agtervingeren. Doch de Heer LINNÆUS heeft een *Specht* ontdekt met *drievingerige pooten*:
[Hy is de 5de onder de Spechten in 't *Syſt. Nat.* pag. 20, en ſtaat beſchreeven in de *Act. Stokholm* van 't jaar 1740. p. 222.]

15. GRAAUWSPECHT, in het Latyn *Sitta.* *
Hy word by den Heer LINNÆUS, *Syſt. Nat.* geſl. 77. in den rang van de *Muſſchen* geplaatſt.

Bepaaling.
De *Bek* is recht, van boven ſtomp, welks punt als afgebrooken is, op de zyden een weinigje bytelagtig.
De *Neusgaten* zyn omtrent rond, en door de voorhoofdvederen overdekt.
De *Tong* is vliesagtig en wat plat: haar punt is geſplitſt. De

De *Staart* is ſtyf. De ſtuurpennen zyn twaalf, en even lang

De *Vingeren* zyn van vooren drie, van agteren één.

16. GROENSPECHT, in 't Latyn *Colius.*

Zie deezen Vogel by SEBA, in zyn *Theſ.* I. t. 60. f. 5. & T. II. t. 3. t. 70. f. 8.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelagtig elsgewyze, omtrent de punt eventjes als een ſeiſſe omgeboogen, en zoo lang als de kop.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze, recht.

De *Tong* - - - - -

De *Staart* is korter dan het lighaam.

De *Beſtuurpennen* zyn omtrent even lang, de buitenſten allengskens een weinigje korter wordende.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren.

17. BOOMKRUIPER, in het Latyn *Certhia.* *

By den Heer LINNÆUS, *Syſt. Nat.* in het 64ſte geſlacht, tot den *Tsvogel* t'huis gebracht.

Bepaaling.

De *Bek* is iets langer dan de kop, deszelfs beide kaakebeenen zyn als een ſeiſſe omgeboogen: Hy is elsgewyze, van boven omtrent ſcherp.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze, recht, boven aan na 't grondſtuk toe gebult.

De *Tong* is vliesagtig, met een ſcherpe punt, ongeſpleeten.

De *Staart* is ſtyf, en heeft twaalf *Stuurpennen*, waar van de buitenſten by trappen korter worden.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, van agteren één. De binnenſte en buitenſte zyn op gelyken maat met den middelſten vinger, aan deszelfs eerſte lid, naauw verknocht.

18. GRASMUSCH, in het Latyn *Curruca.*
Zie SEBA, in zyn *Theſ.* Tom. I. t. 30. f. 5. t. 31. f. 10. t. 45. f. 3. t. 51. f. 7.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de kop, kegelagtig elsgewys; 't onderſt en bovenſt kakebeen zyn maatig als een ſeiſſe omgeboogen.
De *Neusgaten* - - - -
De *Tong* - - - - -
Eenige *Stuurpennen* van den *Staart* zyn langer dan het lighaam van den vogel.
De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren.

19. RHYNDACE. Eene ſoort van *Paradysvogel* by SEBA. *Theſ.* Tom. I. t. 66. f. 3.

Bepaaling.
De *Bek* is kegelagtig, elsgewys omtrent de punt eventjes als een ſeiſſe omgeboogen.
De *Neusgaten* langkwerpig.
De *Tong* - - - -
De *Beſtuurpennen* van den *Staart* zyn even lang.
De *Vingeren* zyn drie van vooren en één van agteren.

2. YSVOGEL, in 't Latyn *Iſpida.* *
By LINNÆUS, *Syſt. Nat.* het 46ſte geſlacht.

Be-

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de kop en deszelfs zyden zyn na 't grondſtuk toe eventjes hoekig: zyn punt is op de zyden ſmal, bytelsgewyze.

De *Neusgaten* zyn klein, ſtreepswyze, ontbloot van vederen.

De *Tong* is van boven na haar grondſtuk toe met een gaatje doorboord, en is ſpits van punt, en ongeſpleeten.

De *Voorvingeren* zyn drie in getal: De middelſte is naauw verknocht met den buitenſten drie leden ver; en metden binnenſten vereenigt hy zig alleen het eerſte lid ver. De agtervinger is los.

Aanmerking. Dit Kenmerk is opgemaakt uit den gemeenen Ysvogel der Schryveren. Laaten anderen de Uitheemſe ſoorten naazien, opdat de geſlachtstekenen, op elke afzonderlyke ſoorte toepaſſelyk, in 't zekere bepaald worden. Ik heb de Vingeren van den onzen naauwkeurig beſchreeven, zulks het bynaa onnoodig is aan hem langer de vingeren der Spechten toe te ſchryven.

21. BYENEETER, in het Latyn *Merops.*

CHARLETON geeft 'er in zyn *Onomaſticon* eene ſchoone afbeelding van p. 87. in 4to.

De Heer LINNÆUS brengt hem onder 't geſlacht van den *Jsvogel.* Syſt. Nat. geſl. 46.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de kop, omtrent recht, ſpits uitloopende.

De *Neusgaten* zyn omtrent eyrond, en naakt. Zie CHARLETON's figuur.

De *Tong* is dun, diep geſneeden of geſnazeld
De *Vingeren* zyn van vooren drie: De middelſte is met den buitenſten naauw verknocht twee leden ver; en met den binnenſten vereenigt hy zig het eerſte lid ver. De agterſte vinger is los.

Aanmerking. Ik heb dit Kenmerk uit CHARLETON en WILLUGHBY ontleend. En byaldien dit alles waaragtig is, dan verſchilt de *Byëneeter* zeer veel van den *Tsvogel.*

22. HOPPE., in 't Latyn *Upupa.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* 45ſte geſlacht.

Bepaaling.
De *Bek* is hoekig, eventjes als een ſeiſſe gekromd, ſpits van punt.
De *Neusgaten* zyn omtrent rond, een weinig door de voorhoofdvederen gedekt.
Het *Verhemelte* van den boven en onderbek is vaſt van ſtof en zeer vlak.
Het beginſel der *Tong* die zig in de keel verſchuilt, is driekantig.
De *Vederkuif* op den kruin is in twee evenwydige reijen verdeeld.
De *Vingeren* zyn van vooren drie, van agteren één; de voorſte binnenſte vinger is los van den middelſten.

23. BLOEMENSPECHT, in 't Latyn *Troglodytes.* *
Hy is door LINNÆUS in den rang der Muſſchen geplaatſt met den naam van *Trochilus.*
Syſt. Nat. geſl. 76. [Is dit niet het geſlacht der *Colibri*, gelyk men ze by de Liefhebberen noemt?]

Bepaaling.
De *Bek* is elsagtig draadswyze, en langer dan de kop. De

De *Tong* in diep in tweën geſpleeten met elsgewyze ſneeden.
De *Stuurpennen* zyn tien in getal.
De *Vingeren* zyn van vooren drie, van agteren één. De middelſte vinger is met den buitenſten vaſt aan twee knooken, en maar met één aan den binnenſten.

RANG II

MUSSCHEN.

[PASSERES.]

Het Kenmerk van deezen is, dat
De *Bek* kegelrond en ſchielyk ſpits uitloopende is.

a. Muſſchen, *met het grondſtuk van den bek omtrent rondrond* [ſubcylindracea], *dik, en zeer ſchielyk in een ſcherpe punt uitloopende.* DIKBEKKEN, [*Craſſirostræ*.]

24. KRUISVINK, in het Lat. *Loxias.* *
By LINNÆUS in *Syſt. Nat.* het 79ſte geſlacht.

Bepaaling
De *Bek* is kruiſelings omgekromd, de punten elkanderen kruiſende, en 't bovenſt kaakebeen is beweegbaar.

25. BLOED- of GOUD-VINK, in 't Latyn *Pyrrhillas.* *
By LINNÆUS onder het geſlacht van den *Loxias* geteld. *Syſt. Nat.* geſl. 79.

Bepaaling
De *Bek* is zeer dik, kort, overal rondverheeven,

ven, en 't uiterſt puntje is een weinig krom.

De *Neusgaten* zyn rondagtig, liggende in eene diepere vlakte welke van vooren halvemaanswyze is.

De ſpits der *Tonge* is fyn gefnazeld.

26. GROENVINK, in 't Latyn *Chloris*. * ALDROVANDUS.
Hy is by den Heer LINNÆUS, *Syſt. Nat.* geſl. 81. gebracht onder het geſlacht van den *Emberiza*, of *Gerſtkneuën*.

Bepaaling.

De *Bek* is dik, kort, overal rondverheeven, recht. Beide de *Kaakebeenen* vervangen elkanderen in den kant van 't grondſtuk van den bek.

De punt der *Tong* is ongeſpleeten.

27. VINK, in het Latyn *Fringilla*. *
LINN. *Syſt. Nat.* 80ſte geſlacht.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelrond, kort, ſcherp. Beide de Kaakebeenen vervangen elkanderen in den kant van 't grondſtuk van den bek.

De punt der *Tonge* is nu eens in tweën geſpleeten, dan eens gefnazeld.

28. SYS, in 't Latyn *Spinus*. *
Hy is by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 80. onder de *Vinken* gebracht.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelrond; deszelfs middelſte rand is binnenwaarts gedrukt.

Het grondſtuk van 't bovenſte *Kaakebeen* is uit-

uitgeſneeden om de bogt welke 't onderſt kaakebeen heeft te ontfangen.
Het bovenſt *Verhemelte* is op 't midden in een beenagtig bultje uitgezet.
De *Tong* in ongeſpleeten, en haare punt is met borſteltjes gefnazeld.

29. BEEMER †, in 't Latyn *Ampelis.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* 78ſte geſlacht.

Bepaaling.
De *Bek* is kegelrond, recht, met het uiterſt puntje een weinig omgekromd.
De *Neusgaten* zyn langkwerpig, door de voorhoofdvederen digt bedekt.
De ſpits der *Tong* is in tweën geſpleeten.
De byhangende punten van eenigen der *Roeipennen* zyn vliesagtig. (a)

(a) In onze Inlandſe ſoort telt men gemeenlyk vyf, ſomtyds zes of zeven, zulke vliesagtige punten der Riemen: In de Amerikaanſe ſoort meld SEBA 'er maar vier.

ß. Muſſchen, *met een Elsgewyzen bek, waar van het grondſtuk aan den bovenkant*

[† *Bobeemſe Scharlaar* by ſommigen. Hy is de *Garrulus Bohemicus* der Schryveren; en anderen, gelyk JONSTON, noemen hem eene ſoort van *Gaay.* Met den naam van *Beemer* is hy hier by de Liefhebberen en Vogelaaren bekend: Ik denke, door verbaſterde verkorting voor *Bohémer.* GESNERUS meld deezen naam reeds: *de Avib.* Edit. Tigur. p. 674; en hy geeft 'er eene zeer goede afbeelding van op pag. 675. EDWARDS pl. 109. ALBIN. Tom. II. t. 26. Hy word hier in Holland zelden anders gevangen dan in harde winters.]

kant drieboekig, aan den onderkant vlakker is. DUNBEKKEN [*Tenuiroſtræ*]

30. VYGEN-EETER, BECQUEFIGO, in 't Latyn *Ficedula*
[Deezen brengt de Heer LINNÆUS, *Syſt Nat.*, in het 82ſte geſlacht, onder de *Kwikſtaarten*, Motacillæ.]
Van dit geſlacht is de *Sanguillo* van PETIVER, by RAY. *Syn. av.* pag. 197. & figuur 21.

Bepaaling.
De *Bek* is kegelagtig-elsgewys, met de punt omgekromd.
De *Kruin* ſteekt van agteren bultig op
Hy heeft drie *Stuurpennen*, van welken de middelſte de langſte is.
De *Vingeren* zyn drie van vooren en één van agteren.

31. ROODBORST, TOORACCA, in 't Latyn *Eritatus*
[By den Heer LINNÆUS onder de *Kwikſtaarten*.]
Van dit geſlacht is de *Tooracca* van PETIVER by RAY. *Syn av* p. 197. & figuur 22. 23. 24.

Bepaaling.
De *Bek* is kegelagtig-elsgewys, met de punt omgekromd.
De *Kruin* ſteekt van agteren bultig op.
Eenige weinige fyne *Borſtelhaairtjes* ſteeken uit den nek, en eenige anderen dergelyken uit het begin van 't voorhoofd.
Stuurpennen, hoeveel? ze zyn bynaa evenlang.
De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren.

Aan-

[De Heer MOEHRING ſchynt dit en 't volgend kenmerk te hebben opgemaakt uit de beſchryving' en afbeelding, welken RAY van den *Sanguillo* en *Tooracca* geeft. Die afbeeldingen zyn meeſtal zeer ſlegt.

Aanmerking. Deeze twee laaſte geſlachten komen zeer naa aan elkanderen. Ik heb ze in den rang der Muſſchen geplaatſt, tot dat zy, (naa 't waarneemen van verſche ſoorten deezer vogelen met meerdere naauwkeurigheid) eene zekerder plaats bekoomen moogen.

32. LEEURIK, in 't Latyn *Alauda.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 75.

Bepaaling.
De *Bek* is rol-rond elsgewys en recht.
De punt der *Tong* is nu eens in tweën geſpleeten, dan eens geſhazeld.
De *Nagel* van den agtervinger is langer dan de voorvingeren met hunnen nagel. (*a*)

(*a*) In dit kenteken koomt met de Leeurikken overeen WILLUGHBY'S *Keep met Leeuriks ſpooren, Montifringilla Calcaribus Alaudæ*; † doch uit hoofde van 't maakſel van den Bek, ('t welk een onderſcheidener eigenſchap is) word die Keep te recht tot de Vinken t'huis gebracht.

33. KWIKSTAART, in 't Latyn *Motacilla.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 82.

Bepaaling
De *Bek* is elsgewys en recht.
De punt der *Tong* is ſcherp in tweën geſpleeten.
De *Agtervinger* met zynen nagel is korter dan de middelſte voorvinger met zyn nagel.

34. NACHTEGAAL, in 't Latyn *Luſcinia.* *
Hier onder behoren eenige ſoorten van den *Kwikſtaart* by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 82.

Be-

† [Deeze *Montifrigilla Calcaribus Alaudæ* van WILLUGHBY is onze *Zee-Putter.*]

Bepaaling.
De *Bek* is elsgewys en recht.
De punt der *Tong* is gefnazeld.
De *Agtervinger* met den nagel is korter dan de middelſte voorvinger met zynen nagel.

35 BREMKONINGKJE, in 't Latyn *Aſilus.* *
Eenige ſoorten van den *Kwikſtaart* by LINNÆUS, *als boven.*

Bepaaling.
De *Bek* is elsgewys en recht.
De ſpits der *Tong* is gefnazeld.
De *Agtervinger* met zyn nagel is even lang als de middelſte voorvinger met den nagel.

36 MEES, in 't Latyn *Parus.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 83.

Bepaaling.
De *Bek* is elsgewys, recht, en met de oppervlakte na de punt toe een weinig nederdaalende.
De *Neusgaten* zyn met de voorhoofdvederen bedekt. De *Rand* der Neusgaten is ringrond en ſteekt voor uit.
De punt der *Tong* is geknot, en met borſtelhaairtjes fnazelig. (*a*)
De *Stuurpennen* van den Staart zyn bynaa evenlang.
De *Agtervinger* met den nagel is korter dan de middelſte voorvinger met zyn nagel.

(*a*) De ſneede in de punt der Tong is verſcheiden: In den *Groten Mees* eindigt de punt in drie of vier borſtelhaairtjes: In den *Blaauwen Mees*, [of *Pimpel*] eindigt de punt mede wel in borſteltjes; maar het eene of 't andere van deeze borſtelhaairtjes word in ſommige byzondere Meezen meer

meer gefnazeld. De *Zwarte Mees* heeft één enkel borſt haairtje op elken rand der geknotte tongpunt, welk rand halver weg omtrent rechtsſtandig [*verticalis*] en gaaf is.

17. STAARTMEES, in 't Latyn *Orites.* *
De *Langſtaart-Mees* der Schryveren.

Bepaaling.

De *Bek* is elsgewys, omtrent recht, aan de punt gekromd.

De *Neusgaten* zyn door de voorhoofdvederen zeer ruim gedekt. De *Rand* der Neusgaten is vlak, maar even voor uitſteekende.

De punt der *Tong* is in tweën geſpleeten, en gefnaſeld.

De binnenſte *Stuurpennen* worden trapsgewyze veel langer.

De *Agtervinger* met den nagel is even lang of iets korter dan de middelſte voorvinger met zyn nagel.

38. ZWALUW, in 't Latyn *Hirundo.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 84.

Bepaaling.

De *Bek* is zeer klein; elsgewys, aan 't grondſtuk neergedrukt.

De *Gaaping* van den bek is wyder dan de kop groot is.

BENDE II.

VELPOOTEN.

[*DERMATOPODES.*]

Het kenmerk van deezen is, dat
De *Knien* van vooren gevederd, en de *Pooten* met een dik leder (*a*), 't welk rimpelig is, bekleed zyn.

(*a*) Belangende die, welken de ſcheenen, en ſomtyds te gelyk ook de vingeren, met vederen ruig bewaſſchen hebben, word men geweezen na de vogelen van 't zelfde ſlach, [welken aan de ſcheenen en vingeren zoo ruig niet zyn.]

RANG I.

SCHERPVOGELEN.

[ACCIPITRES.]

Hun kenmerk is, dat
De Punt van den *Bek* omgekromd is; dat
De *Vingeren* door middel van een lederagtig klein vlies, tuſſen den buitenſten en middelſten vinger, aan hun begin, ruim verknocht zyn; en dat
De *Klaauwen* zeer krom ſtaan, omtrent als halve ronde kringen.

39. NACHTUIL, KATUIL, in 't Latyn *Strix.* *

LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 35.

Bepaaling.
De oppervlakte van den *Bek* is van 't grondſtuk af tot de punt toe omgekromd.
Daar is aan het grondſtuk van den bek in

in 't geheel zulk een eeltagtig vlies niet, als men gemeenlyk het *Waſch* noemt.

De *Neusgaten* zyn door haairige en ſtyve voorhoofdvederen gedekt.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, † van agteren één. De buitenſte vinger kan na agteren omdraaijen.

40. NACHTSCHADE, GEITENMELKER, in 't Latyn *Caprimulgus*.

De Jamaikaſe Nachtuil van SLOANE. *Hiſt.* Jam. Tom. II. T. 255.

De Jamaikaſe Geitenmelker of kleiner Bosuil, by RAY. *Syn. Av. Append.* p, 180. 4.

Bepaaling.

De punt van den *Bek* is omgekromd.

De *Neusgaten* verheffen zig als buizen, die hooger dan de oppervlakte van den bek verheeven ſtaan.

De *Vingeren* van vooren zyn drie: van agteren één.

Aanmerking. In een verſchen vogel van dit ſlach moet nagezien worden, of de Agtervingeren twee in getal zyn, dan of de buitenſte voorvinger na agteren kan draaijen? Ook, of hy onder de bende der Vel- dan der Vlies-Pooten behoore? Dit laaſte ſchynt de beroemde KLEIN, *Hiſt. Av. Prodr.* p. 81.

† [In 't laatſt voorleeden najaar, 1756, ving men even buiten Haarlem aan 't duin, twee Katuilen, beiden van dezelfde ſoort, welker eene vyf vingeren heeft, drie van vooren, (welker buitenſte na agteren omdraait) en twee van agteren, van welken de buitenſten hooger aan de hiel ſtaan dan de binnenſten.]

81. n. 2. te oordeelen, tellende deezen vogel onder de Zwaluwen. †

41. PAPPEGAAI, in 't Latyn *Pſittacus.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 37.

Bepaaling.

De *Bek* loopt met haar oppervlakte van zyn grondſtuk af ten eerſten omgekromd.

Een vliesagtig *Vel*, het Waſch genoemd, omringt het grondſtuk van elk kaakebeen. (*a*)

De

† [Dit doet ook de Heer LINNÆUS, *Syſt. Nat.* geſl. 84. die 'er in zyne *Fauna Suecica*, n. 248. eene beſchryving van geeft, welke naa genoeg juiſt is: Ik zeg, naa genoeg; want van 't getal en den ſtand der Vingeren ſpreekt hy niet Den Jamaikaſen, welken de Heer MOEHRING hier aanhaalt, heb ik nooit gezien; maar laaſtleeden najaar, 1756., is 'er by den Wel Ed. Heer MR. CORNELIUS AARNOUT VAN BRAKEL, echt Liefhebber onzer Vaderlandſche Vogelen, op *Saxenburg* te *Aalbertsberg*, een gevangen, uit welken, zo 'er de vragen van DR. MOEHRING uit mogen worden beantwoord, gemaklyk op te maaken is: 1. Dat de Vingeren van vooren drie, van agteren één in getal zyn. 2. Dat deeze vogel tot de bende der *Vel-Poeten* behoort, als zynde zyne Pooten, even als die van den Duif, met een geſchubde huid overkleed. 3. Dat hy de drie voorvingeren door een *Tuſſchenvlies*, 't welk zoo ver loopt als het eerſte lid van elken vinger, aan elkanderen ſamengevoegd heeft. 4. Uit welken hoofde het onmooglyk is, dat de buitenſte voorvingeren na agteren zouden draaijen. De Zwaluwen, tot welker geſlacht de Heeren LINNÆUS en KLEIN deezen Geitenmelker t'huisbrengen, hebben zelfs geen eerſtbeginſel van een *Tuſſchenvlies* aan de vingeren, en zyn buiten te genſpraak *Vliespooten.*]

De *Neusgaten* zyn rond.

De *Vingeren* zyn van vooren twee, en ook even zoo veel van-agteren.

Het beginſel van een lederagtig *Vlies* bind het eerſte lid der voorvingeren zeer naauw te ſamen.

(a) EDWARDS heeft in den kleinſten Indiaanſen groenen en rooden Pappegaai dit *Waſch* niet gevonden, by SELIGM t. 11.

Aanmerking Als wy, in dit geſlacht van vogelen, op het leder der ſcheenen letten, worden wy klaarblykelyk geleerd, dat dit teken meerder geid dan de ſamenſtelling der vingeren. Wat doch heeft de Pappegaai gemeen met de Spechten, of den Draaihals, of den Koekkoek, dan alleenlyk den ſtand der vingeren? Terwyl hy, ſchoon geen Vleeseeter [*Carnivora*], met de bende der Scherpvogelen in zynen omgekromden bek, en teſſens in het lederen bekleedſel der pooten, overeenkoome. Inderdaad wy moeten ons met geene geaartheden en andere toevalligheden ophouden, daar wy enkel uit het uiterlyk aanzien de geſlachten in een natuurlyken rang ſchikken: anderzins zou de Paapegaai even zoo naa aan den Kruisvink als aan de Spechten vermaagſchapt zyn

42. VALK, in 't Latyn *Falco* *
By LINNÆUS. *Syſt Nat.* geſl. 56.

Bepaaling

De opperylakte van den *Bek* loopt terſtond van 't grondſtuk af omgekromd.

Het grondſtuk van 't *kaakebeen* is met *Waſch* overtoogen: aan den rand van 't zelve ſteekt in 't midden een tand uit de rand van *'t onderſt kaakebeen* daar tegen over ſtaande, is met een diepe groef uitgeſneeden.

De *Neusgaten* zyn rond: en hebben in 't mid den een rond *pyramidaal* tepeltje, dat omtrent even hoog is als de randen der neusgaten.

De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren is 'er één. Een lederagtig *Vlies* voegt het grondſtuk van den buitenſten en den middelſten vinger ruim te ſamen.

43. AREND, in 't Latyn *Aquila.* *

LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 36.

De *Adelaaren*, *Havikken* en *Wouwen* der Schryveren.

Bepaaling.

De oppervlakte van den *Bek* loopt van 't grondſtuk af omgekromd. Het grondſtuk van 't *bovenſt Kaakebeen* is met *Waſch* overtoogen, deszelfs rand is in 't midden ſtomp gebocht (*a*).

De *Neusgaten* zyn langkwerpig: in de plaats van een tepeltje is 'er een vliesagtig plaatje dat *horizontaal* ligt, en verborgen is onder het bovenſte gedeelte der neusgaten.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren. Een lederagtig *Vlies* bind het grondſtuk van den buitenſten en middelſten vinger ruim te ſamen.

(a) In weinigen, gelyk daar is de *Niſus* of *Sperwer* der hedendaagſche Schryveren, ſteekt 'er op 't midden van den rand van 't bovenſt kaakebeen een ſtompe tand uit, bynaa even eens als in 't geſlacht der Valken. Hier uit blykt, dat de gedaante en het tepeltje der neusgaten het weezenlyke kenmerk [*eſſentiam*] van beide de geſlachten uitmaken

GIER, in 't Latyn *Vultur.*

By

By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 36 onder de Valken.

Bepaaling.

De *Bek* is lang uitgeſtreeken, van agteren recht; daar naa aan de punt omgekromd.

De *Neusgaten* zyn langkwerpig.

Het bovenſt gedeelte van den *Kop* en hals is vederloos, of naakt, of met wol, of met lange haairen hier en daar ſlegts bezet.

De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één. Een *Vliss* - - - - -

Aanmerking. In eenige ſoorten van vogelen van dit geſlacht vind men een *vals Wofch*, 't welk niets anders is dan het verlengde vel van 't voorhoofd, in 't welk de neusgaten gelegen zyn.

RANG II.

HOENDEREN.

[GALLINÆ.]

Hun Kenmerk is, dat

De *Bek* kort, kegelrond, en aan de punt krom is.

a. Hoenderen, *met de voorſte vingeren, aan hun begin, door middel van een klein lederagtig vlies, ruim ſamengevoegd.*

45. PAAUW, in het Latyn *Pavo.* *

By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 65.

Bepaaling.

De *Bek* is omtrent recht, van boven na de punt toe omgeboogen.

De *Kruin* pronkt met een pennen-bosje dat overeind ſtaat.
Kwabben [of Lellen,] heeft hy niet.
De *Vingeren* zyn van rooren drie: van agteren een

Aanmerking. De Haanen hebben agter op de onder ſcheenen *Spooren* en pronkende zetten zy hunnen ſtaart rend op.

46 PAAUWIES, in het Latyn *Crax*
By LINNÆUS. *Syſt Nat.* geſlacht 66.
Cocq-Indien. PERR. *Mem. des Anim.* 146 *ſeeg.* geeft 'er eene goede afbeelding van

Benaaling.
De *Bek* is omtrent recht, aan zyn oppervlakte na de punt toe nederdaalende
De Veder-kuif op zyn *Kop* ſtaat agterwaarts verheeven, maar derzelver punten krullen zig om na vooren toe
De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren.

47 KALKOEN, in't Latyn *Cocbranus.* *
By LINNÆUS *Syſt. Nat.* geſlacht 67. onder den naam van *Meleagris* vermeld

Benaaling
Van boven aan de punt is de *Bek* nederdaalende.
Een vleezig uitwas zit in de gedaante van een hoorn op het *Voorhoofd*
De *Kop* en *Bovenhals* zyn met een bultig, naakt en klieragtig vel rondom bezet.
Aan den *Keel* hangt overlang in de plaats van kwabben, een vellige lel
De *Vingeren* zyn drie van vooren en een van

ag

agteren: Het *Tuſſenvlies* der Voorvingeren beſlaat van weerstanten het eerſte lid.

Aanmerking. De *Voorkrop van den Haan* heeft een gekrulde, kromme en voorwaartsche pluim, en hy heeft in de plaats van ſpooren agter op de ſcheenen een doornagtige *wrat*. Preikende zet hy dikwils zynen ſtaart rond, om Hoog

48. POULE PEINTADE, in 't Latyn *Meleagris*.
By LINNÆUS een ſoort van Hoen. *Gallus. Syſt. Nat.* geſl. 68. *Pientade* by PERR. *Mem. des Anim.* 134 is 'er eene zeer goede figuur van.

Bepaaling
Het grondſtuk van 't *bovenſt Kaakebeen* is met een naakt, eeltagtig vlies, waar in de neusgaten ſtaan, overdekt.
De *Wangen* zyn naakt, en getepeld met bultjes
Digt by de *gaaping van den bek* heeft hy aan weerszyden een kwabbe die naakt, plat, hangende is, en uit het vel van 't bovenſt kaakebeen zyn oorſpron neemt.
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren één. Het *Tuſſenvlies* der voorvingeren is als in 't Hoen.

Aanmerking. Omdat door die van Parys by PERRAULT in de hier boven aangehaalde plaats duidelyk getoond is, dat deeze vogelen de *Meleagrides* der Ouden zyn, zoo heb ik te recht aan dit geſlacht zynen naam weerom gegeeven

49. HOEN, in 't Latyn *Gallus*. *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 68.

Bepaaling.

Het *Voorhoofd* draagt een naakten, velagtigen, getanden kam.

De *Keel* heeft twee naakte, platte, nederhangende kwabben.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren. Het *Tuſſenvlies* der Voorvingeren beſlaat anderhalf lid van den buitenſten en 't eerſte lid van den middelſten vinger; gelyk het ook 't eerſte lid van den binnenſten en van den middelſten vinger beſlaat.

Aanmerking. De volwaſſen Haanen hebben hoornagtige zeer harde en kegelronde ſpooren agter op de onderſcheenen.

50. VELDHOEN, in 't Latyn *Tetrao.* *

By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 70. [En word onder dit geſlacht betrekken] het Fazanten geſlacht. LINN. 69.

Bepaaling.

De oppervlakte van 't *bovenſt Kaakebeen* is ſtomp; na de punt toe eventjes als een feiſſen gekromd.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswys, liggende boven over dezelven een ból (*a*) en zagt vlies.

Rondom de *Oogleden* ſtaat een menigte van naakte tepels.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, en van agteren één. Het *Vlies* beſlaat het eerſte lid van weerskanten even ver.

(*a*) Daar is eene ſoort waar in de neusgaten ten eenemaal met vederen gedekt zyn.

Aanmerking. De FazantHaan heeft op de ſcheen een

een ſpoor. De overige Veldhoenderen hebben 'er geen. Is dit teken genoegzaam om er een onderſcheiden geſlacht uit op te maaken? De gemeene Fazant heeft zoo wel als de overige Veldhoenderen die menigte van tepelen rondom de oogleden, jaa zy zyn by hem verder uitgebreid. Die ſoort van Fazant welken de heer LINNÆUS beſchreeven en afgebeeld heeft in *Amoenitat.* I *Deſſ. XI. p.* 282. had, zegt hy, rondom de oogen een kaale vleesverwige plek Met, of zonder tepels? Laat zy al eens kaal, velagtig zyn: blyft 'er dan nog evenwel niet tuſſen dien en den gemeenen Fazant een groot verwantſchap?

51. KWARTEL, WACHTEL, in 't Latyn *Coturnix.* * By LINNÆUS onder de Veldhoenderen. *Syſt. Nat.* geſl. 70

Bepaaling.

De *Bek* is boven aan op zyn grondſtuk tuſſen de Voorhoofdvederen ſcherp, en het overige van zyne oppervlakte is ſtomp.

De *Neusgaten* zyn ſtreepsgewys, en over dezelven ligt van boven een ból en zagt vlies.

De *Oogleden* zyn gevederd, zonder tepelen

De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren: Het *Tuſſenvolles* der voorſten raakt tuſſen de twee eerſte leden van den buitenſten en 't eerſte lid van den binnenſten en van den middelſten vinger.

β. Hoenderen, *met bynaa ten eenemaal geſpleeten vingeren, tuſſen welker voorſten maar alleen een beginſel van een vlies vaſt is.*

52 DUIF in lict. Latyn *Columba.* *

By den Heer LINNÆUS word, *Syſt Nat* geſl 72. de Duit gebracht onder de bende der Muſtchen, en een der kenmerken is volgends zyne opgaaf dat de bek, aan zyn grundſluk *zemelig* of *ſchuferig* is *Roſtrum baſi fur furacaun.*]

Benaaling.

De *Bek* is recht van boven, na de punt toe nederdaalende

De *Neusgaten* zyn ſtreepsgewys en zagt, met een zagt en opgezet vlies half bedekt.

De *Vingeren* zyn drie van vooren: van agteren is er een. De *Vingeren* zyn door geen *vlies* ſamen verknocht, maar ten eenemaal los van elkanderen.

Aanmerking. Noch in allen Ringduif noch in onzen Tortelduif, (zoo veele wilden als ik van deeze beiden beſchouwd heb) is het grondſluk van den bek *ſchelferig.*

RINGDUIF VAN MADRAS, in 't Latyn *Palumbus.* Een ſoort van Madias Duif. PETIVER by RAY. *Synon. Av App.* p. 196. & figuur 14.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelrond met een kromme punt.

De *Stuurpennen* van den ſtaart zyn drie in getal; en de middelſte is de langſte: tusten deeze middelſte en de buitenſte twee pennen ſteekt aan weerszyde een borſtelhaalt ult.

De *Vingeren* zyn drie van vooren, en één van agteren. 't *Vlies* - - - - -

Aanmerking. Vermids PETIVER zynen vogel een Duif genaamd heeft zoo heb ik ook dit geſlacht in

in den tang der Hoenderen geplaatſt. De huid der pooten, in den vogel zelf onderzocht zyn de zal de twyfeling die 'er ovet zyn mag weg neemen: inzonderheid als 'er onderzocht word. of er het beglaſel van een vlies tuſſen de vingeren zy dan niet. Voor 't overige is 't maakſel van den ſtaattlih deezen vogel zeer ongemeen. †

[† De Heer *Moebring* heeft dus dit geſlacht, 't welk zyn Ed., by onderſcheiding van den Duif, *Palumbus* noemt, uit de afbeelding en beſchryvinge van den heere RAY obgemkakt. De gemeene *Palumbus* by WILL. t. XXXV beſchreeven p 135. heeft twaalf *Stuurpennen.*]

BENDE III.

KORTVLERKEN.

[*BRACHYPTERÆ.*]

Hun kenmerk is, dat hunne

Vlerken of om te vliegen ten eenemaal onbekwaam, of in evenredigheid tot het dikke lighaam klein zyn. Onder het loopen ſlaan zy ze op, en leggen zy dus meer weg's af met loopen dan met vliegen.

De *Knien*, en een gedeelte van de *Onder-deijen* boven de kniën zyn naakt.

De *Pooten* zyn met een dikke lederhuid overkleed.

De *Vingeren* zyn ten eenemaal geſpleeten.

54. STRUIS, in 't Latyn *Struthio*. †

De Heer LINNÆUS brengt dit geſlacht onder de *Hoenderen*. *Syſt. Nat.* geſl. 62.

Ziet SEBA's *Theſaurus*. l. t. 51. f. 6.

L'Autruche PERR Mem. des Anim. 164. die 'er eene zeer goede afbeelding van geeft.

Bepaaling.

De *Bek* is neêrgedrukt-omtrent plat, recht, en aan zyn uiteinde omtrent rond.

De *Neusgaten* zyn langkwerpig, en recht.

De *Vlerken* zyn klein, om te vliegen onbekwaam.

De *Staart* is omtrent kloots-rond.

De *Vingeren* zyn van vooren twee, zonder agterſten: de buitenvinger heeft geen nagel (*a*).

(a) Die van Parys alleen hebben dit ter gedechtenis opgerekend,

kend: Alle de overige Schryveren hebben van twee nagelen geſprooken.

55. AMERIKAANSE STRUIS, in 't Latyn *Rhea*.
RAY. *Syn. Av.* 36.
[*Nhanduguacu*, *Ema* der Portugeezen. MARKGRAV. *Bras.* L. v. c. I. §. I.]

Bepaaling.
De *Kop* en *Hals* zyn als die van den Struis.
De *Vlerken* klein, ter vlucht onbekwaam.
Bynaa geen *Staart*.
De *Vingeren* zyn van vooren drie, en allen genageld; in plaats van een agterſten vinger is 'er een ſtuk eelt dat omtrent klootsrond is. †

56. KASUARIS, in 't Lat. *Cela*. †
Cuſuarius. by LINNÆUS. geſl. 63.
Emeu. by CLUSIUS. *Exot.* L. v. c. 3.
Caſuel, by PERR. *Mem. des Anim.* 184. met een zeer goede beſchryving en figuur.

Bepaaling.
De *Bek* is kegelrond, recht; zyn punt een weinig nederdaalende.
De *Neusgaten* zyn omtrent rond, en niet verre van de punt van den bek geleegen.
De *Tong* is rondom getand.
De *Kop* is bynaa kaal. Op de kruin draagt hy een eelt en hoornagtigen *helm*. Hy heeft twee naakte *kwabben* op 't midden van den ſtrot.

Een

[† Deeze vogel gelykt meer naar een Kaſuaris dan naar een Struis. Hy heeft, zegt RAY, aan den voet vier vingeren, drie van vooren en éénen van agteren, die dik en rond is.]

Een Ech dat naakt is zit op 't midden van de

De *Roeipennen* zyn vier in getal volgends CLUSIUS; vyf, volgends WILLUGHBY en PERRAULT; zonder zyd veertjes

Geen *Staart*.

De voorſte *Vingeren* zyn in getal drie zonder agtervinger: zy zyn allen van nagelen voorzien.

Aanmerking. CLUSIUS en *die van Parys* plaatſen de kwabben op een en dezelfde plaats. Ik heb derhalven geloof aan deeze getrouwe waarneemeren gegeeven. Te onrecht ſtaan in WILLUGHBY's en BONT's afbeeldingen de kwabben onmidlyk onder den bek. Ook is BONT's afbeelding vals uit hoofde van den daar bygevoegden agtervinger

DOD AARS, in 't Latyn *Raphus*

Gekovelde Zwaan van NIEREMB. *Hiſt. Nat.* 231 uit CLUSIUS. RAY. *Syn. Av.* p. 37.

Dronte. BONT. L. v. c. 17. geeft 'er eene beſchryving en figuur van: † [gelyk ook NIEUHOF. p. 282. zyner *Ooſt Ind. Zee en Landr.*]

Be-

[† De Heer RAY noemt deezen vogel *Dodo*, en indien hy dezelfde is welke geteeld word op 't eiland *Madagaskar* en *Bugarroys*, zoo als HERBERT in zyne *Reisbeſchryving* daar van eene afbeelding geeft, onder denzelfden naam van *Dodo* (welke opgevulde huid in de Oxfordſe Anatomiekamer plagt bewaard te worden) dan is zyn kop met gekoveld. Ik was zeer in myn ſchik, toen ik eene vry naauwkeurige beſchryving en zeer wel uitgewerkte afbeelding van deezen Dodo vond in HYDE *de Rel. Vet Perſ.* p. 312. en pl. VII volgends wiens opgaaf deeze vogel zeker eene *Brachyptera* is, 't zy dan dat hy de *Raphus is*, of niet.]

Bepaaling.
De *Bek* is kegelagtig-langkwerpig, zyn punt is gekromd.
De *Kop* is met een vlies, dat naar een kovel gelykt, overdekt.
De *Vierken* zyn zeer klein
De *Roeipennen* omtrent vyf: [dit laat het juiſt getal onzeker.]
De *Stuurpennen* zyn vyf, en tot een bol ſamen gerold.
De *Vingeren* zyn van vooren drie; van agteren één; allen met nagelen.

58 TRAPPE, TRAPGANS, in 't Latyn *Otis*.
Otarde by PERRAULT *Mem des Anim.* 150. met eene zeer goede figuur.
By LINNÆUS. *Syſt. Nat* geſl. 64.

Bepaaling
De *Bek* is kegelrond, recht, van boven aan de punt een weinig nederdaalende
De *Kop* en *Hals* zyn eenvoudig, gevederd.
D *Roeipennen* zyn penagtig: en, ſamengevouwen, zyn zy korter dan de ſtaart
De *Voorvingeren* zyn drie; zonder agterſten.
De *Nagelen* zyn boven en van onderen rond verheeven. †

[† De afbeelding by WILLUGHBY. tab. XXXII. is zeer goed.]

BENDE IV.

WATERMINNAAREN.

[*HYDROPHILÆ.*]

Hun Kenmerk is, dat zy
De *Kniën* van vooren naakt hebben.
De *Pooten* zyn met een zagt lederagtig vel bekleed.

RANG I.

TANDBEKKEN.

[ODONTORHYNCHÆ.]

Hun Kenmerk is, dat
De *Randen* van den *Bek* als ware het in tanden uitgezaagd zyn.

FLAMMINGO, in 't Latyn *Phoenicopterus* der Schryveren LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht. 47. Zie SEBA's *Theſaurus.* I t. 67. f. 1. daar deeze vogel zeer wel is afgebeeld.

Bepaaling.
De *Bek* is tot de oogen toe naakt, eerſt in 't midden boven op gebogcheld, dan benedenwaarts na de punt toe neêrhellende; zyne randen zyn ſeiſſenswyze gekromd. Het *onderſt Kaakebeen* is breeder dan 't bovenſte.
De *Randen* van den bek zyn aan beide de zyden getand.
De *Hals* en *Pooten* zyn wonderlyk lang, als gaande ieder in lengte den romp van 't lighaam ver te boven.
De *Vingeren*, van vooren drie, zyn over hun-

hunne geheele lengte door een vlies dat 'er tuſſen zit ſamengevoegd (a) De agtervinger is los.

(a) De Heer KLEIN zegt, *Prodr. Av.* p. 127, uit de *Engelſe Verhandelingen*, dat het vlies maar zit tot aan het derde Lid toe van den middelſten vinger.

Aanmerking. WILLUGHBY, RAY, WORMIUS en andere Schryveren geeven aan den gemeenen *Phoenicopterus* der Aucteuren bek-randen die maar alleen van boven gezaagd zyn; maar LINNÆUS voegt, in de hier boven aangehaalde plaats, deezen gemeenen *Phoenicopterus*, by dien Amerikaanſen welken SEBA afbeeld, en die wel degelyk van onderen en boven bek-randen heeft. By aldien nu WORMIUS en de anderen in hunne beſchryvingen fout hebben; en dus ook des gemeenen *Phoenicopteri* bek-randen, boven en onder, getand zyn, dan moet dit geſlacht op zyne plaats blyven; maar indien de eene van den anderen onderſcheiden is, zoo dat de een maar alleen den bovenſten bek-rand, de ander den onderſten en bovenſten beiden, getand heeft, dan zou men hen met recht voor vogelen moeten houden welken verſcheiden zyn in ſoort.

60. LEPELAAR, PELIKAAN, in 't Latyn *Pelecanus*.
By den Heer LINNÆUS geplaatſt onder de Eenden met den naam van *Platea*. *Syſt. Nat.* geſlacht 48.

Bepaaling.
De *Bek* is plat neêrgedrukt: aan 't einde loopt hy breed en omtrent rond uit.
De *Mond* is op zyn rand met zagte tanden omzet. FRISCH. *in Act. Nat. Cur. vol. V.*

Het

Het *Tuſſenvlies* der drie *Voor-vingeren* beſlaat twee leden FRISCH, *als boven.* De agtervinger is los

61. EEND, in het Latyn *Anas.* *

By LINNÆUS *Syſt Nat.* geſl. 50.

Bepaaling.

De *Bek* is neergedrukt-verheeven en aan zyn punt klaauwswyze krom: † de *Wig* die omgekromd is word voor 't grootſte gedeelte van den bek ingeſtooten

De randen van den *Mond* zyn van boven en onderen tandswyze gezaagd. De tanden on de randen van 't bovenſt kaakebeen loopen binnen ſchuins.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, geheel door het *Tuſſenvlies* aan een verbonden. De agtervinger is los.

62. ZAAGBEK-EEND, in 't Latyn *Mergus* [*Merganſer*] by RAY Syn. Av. p. 134. LINNÆUS' *Syſt. Nat.* geſlacht 49.

Bepaaling.

De *Bek* is neergedrukt-verheeven, enger toeloopende na de punt toe, en eindigende in eene klaauwswyze ſpits. Maar alleen is het grondſtuk van de *Wig* omvat van den bek; en 't grootſte gedeelte van deeze *wig* ſtaat vry, en is omgekromd.

De

Onder de Konſtwoornen had *Cuvier* niet ongevoeglyk verklaard moeten gev een zyn. Ik noem het in 't Nederduis de *Wig*, en denke dat er de Herr MOERING de klaauwyze punt. of het krom amgeboogen voorgedeelte van 't bovenſt kaakebeen door verſtaat]

De randen van den *Mond* zyn boven en onder tandswyze gezaagd. De tanden die op de buitenſte randen van 't bovenſt kaakebeen zyn ſtaan in eene *horizontale* vlakte.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, en geheel aan elkanderen vaſt door het *Tuſſenvlies*: de agtervinger is los.

63. ANHINGA *der Braziliaanen*, in 't Latyn *Ptynx*.
By WILLUGHBY. *Orn.* 250. t. 72.

Bepaaling.

De *Bek* is rolrond-kegelagtig en recht.

De randen van den *Mond* zyn over al met eene dubbele reije tanden als uitgevaagd.

De *Vingeren* zyn van vooren vier, zonder agterſten; en zitten door een *Tuſſenvlies* geheel aan elkanderen verknocht.

Aanmerking. Laat deeze vogel hier zyne plaats blyven houden, tot dat men de tanden van den mond en den bek naauwkeuriger zal waargenomen hebben. Ik vreeze ondertuſſen, dat 'er in MARKGRAAF's beſchryving eenige fout is: immers de natuur ſchynt deezen vogel te wyzen tot de *Enge, Rolrondswyze Platbekken.* Verg. de aant. op N. 67.

RANG II.

SMALLE-PLATBEKKEN.

[PLATYRHYNCHÆ.]

Hun Kenmerk is, dat zy

Den *Bek* zeer ſmal, en omtrent eyrond hebben; deszelfs zyden zeer digt op elkanderen plat toegedrukt zynde.

64. PAPPEGAAIDUIKER, in 't Latyn *Sphenifcus.* *

De ſoorten van Duiker en Aarsvoet, by LINNÆUS, *Syſt. Nat.* geſl. 51 & 52.

Bepaaling.

De *Bek* is omtrent eyrond, zynde deszelfs zyden zeer digt en loodrecht plat toegedrukt; de punt van denzelven is omgekromd.

Een eeltagtig hard *Vel* zit op 't grondſtuk van het bovenſt kaakebeen.

By de *Winkbraauwen* is een korte hoorn.

De *Dyën* zyn gedekt.

De *Pooten* ſtaan buiten 't evenwicht.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, zonder agterſten, en hangen geheel aan elkanderen vaſt door middel van een *Tuſſenvlies.*

Aanmerking. De gants byzondere gedaante van den Bek, het waſch van 't voorhoofd en de hoornen, by de oogen, hebben my dit geſlacht van den *Pinguin* doen afzonderen. Die den Magellaanſen Gans en Scheermes-ſnabel van HOJER [*Alca* HOJERI,] gezien hebben, moogen oordeelen of zy in natuurlyken rang by een gezet moeten worden, dan niet. Ik heb van tyd tot tyd veelen van dee-

ze

ze vogelen opgezet uit Groenland gekreegen, welker bekken in 't getal der groeven zeer merklyk verſchilden: Ik heb 'er gekreegen, die maar eene groef, anderen die 'er twee, drie, en vier, ja zelfs ook zulken, die geene zigtbaare groef in 't geheel, hadden.

RANG III.

ENGE, ROLRONDSWYZE, PLAT BEKKEN.

[STENORHYNCHÆ.]

Hun Kenmerk is, dat zy
Den *Bek* naar een kegel gelykende, rondverheeven, en aan de zyden toegedrukt; en *Palmpooten* hebben.

a. Enge, Rolrondswyze Platbekken, *met den bek eerſt recht, daar naa omgekromd.*

65. KROPGANS, in het Latyn *Onocrotalus*.
By WILLUGHBY. LINNÆUS heeft dit geſlacht *Syſt. Nat.* geſl. 50, onder den naam van Pelekaan, *Pelecanus.*

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de kop, kegelagtig-neergedrukt, recht, met de uiterſte punt omgekromd.
De *Keel* is onder den bek voorzien met een naakte beurze, welke hy opblaazen kan.
De *Neusgaten* zyn zeer klein, rond, by de vederen van den kop aan 't grondſtuk van den bek gelegen.
De *Vingeren* zyn van vooren vier, zonder agterſten: zy hangen alle over hunne

geheele lengte aan een, door middel van een *Tuſſenvlies*.

66. GENT, [by verkorting voor] JAN VAN GENT, in 't Latyn *Graculus*. †
Een ſoort van Pelekaan by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 50. Bas ſaanſe Gans by WILLUGHBY. *Orn.* 247.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de kop, kegelagtig, met de punt omgekromd.
Neusgaten heeft hy niet, ten zy miſſchien een reetje [dat 'er boven op den bek in 't lang loopt] de plaats van Neusgaten bekleede.
De *Dyën* ſtaan buiten de onderbuik.
De *Vingeren* zyn van vooren vier, zonder agterſten: en hangen allen over hunne geheele lengte door een *Tuſſenvlies* aan elkanderen.
De *Nagel* van den middelſten vinger is op zyn binnenkant gezaagd.

67. KEERKRINGVOGEL, in 't Latyn *Lepturus*.
Keerkringvogel by WILLUGHBY. *Orn.* 250. t. 76.

Bepaaling.
De *Bek* is rolrond-kegelsgewys, eenigzins als een ſeiſſe geboogen.
De ſtuurpennen van den *Staart* zyn maar twee in getal, en langer dan de geheele vogel.
De *Vingeren* zyn vier in getal, en hangen allen door een *Tuſſenvlies* geheel te ſamen.

Aanmerking. Deeze vogel ſchynt waardig op niew te wor-

worden onderzocht, zynde miſſchien, zooveel den ſtaart betreft, onvolmaakt beſchreeven.

NB. Die deezen vogel zelf zien gelieven naa te gaan, of de *Ptynx*, dat is, de *Anbinga der Braziliaanen*, tot dit geſlacht behoore gebracht te worden, gelyk uit deszelfs naaverwandtſchap, zo de tanden van den mond dit niet twyffelagtig maakten, wel zoude ſchynen.

68. PINGUIN, in 't Latyn *Chenalopex.*

Magellaanſe Gans en Pinguin by CLUSIUS, WORMIUS, RAY, WILLUGHBY. *Orn.* 242.

Onder de Aarsvoeten, by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 52.

Bepaaling.

De *Bek* gelykt naar een kegel, is rond verheeven, aan de zyden plat, en met eenige groeven uitgehold; deszelfs punt is krom.

De *Staart* is zeer kort.

De *Dyën* ſtaan byna binnen de onderbuik, buiten het evenwicht, zoo dat hy recht over-eind genoodzaakt is voort te loopen.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, zonder agterſten. Zy hangen allen over hunne geheele lengte door een *Tuſſenvlies* aan elkanderen.

69. ROTTEKE, [van MARTENS] in 't Latyn *Arctica.* * Zee-tortel, *Plautus Columbarius* by KLEIN *Prodr. Av.* p. 146. n. 1.

Bepaaling.

De *Bek* is korter dan de kop; recht; kegelagtig-dun uitloopende: de punt van 't bovenſt kaakebeen daalt van boven een weinig nederwaarts.

De *Neusgaten* zyn omtrent rond.
De *Dyën* zyn met vederen gedekt en ſtaan in 't evenwicht.
De *Vingeren* zyn drie van vooren, zonder agterſten: en hangen geheel door middel van een *Tuſſenvlies* aan elkanderen.

70. KOKMEEUW, in 't Latyn *Gavia*.
Viervingerige Meeuwen, by RAY. *Syn. Av.* 127. Meeuw, by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 53.

Bepaaling.
De *Bek* is recht van zyn grondſtuk af tot de neusgaten toe; zynde deszelfs zyden loodrecht ſamengedrukt, hy loopt van 't einde der neusgaten krom na beneden, en is aan de punt omgekromd. Het *onderſt Kaakebeen* is by 't begin des keels hoekig.
De *Neusgaten* zyn ſtreepsgewys.
De *Dyën* ſtaan buiten de onderbuik.
De *Vingeren* zyn van vooren drie, geheel door een Tuſſenvlies verknocht; de agtervinger is los.

71. ZEE-HAVIK, in 't Latyn *Buphagus*.
Skua van HOJER. by CLUSIUS. *Exot. auctar.* 369. en by WILLUGHBY t. 67.
Cataractes by RAY. *Syn. Av.* p. 128.

Bepaaling.
De *Bek* is na agteren toe recht, en met een eeltagtig vlies tot aan de neusgaten gedekt; hy loopt na de punt toe krom, en is op de zyden ſamen gedrukt.
De *Dyën* ſtaan buiten de onderbuik.
De *Vingeren* zyn drie van vooren, hangende ge-

geheel door een *Tuſſenvlies* aan elkanderen: de agtervinger is vry.

72. ONWEERSVOGEL, in 't Latyn *Procellaria.*

Hy is afgebeeld by LINNÆUS. *Faun. Suec.* 249. tab. 2. [En in den Rang der Muſſchen door hem geplaatſt *Syſt. Nat.* geſl. 85.]

Bepaaling.

De *Bek* is dun, ſamengedrukt, recht, met de bovenſte punt krom.

De *Neusgaten* ſtaan voor uit op een rol, die met den bek evenwydig, en aan denzelven vaſt gegroeid is.

De *Dyën* ſtaan buiten de onderbuik.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, geheel door een *Tuſſenvlies* aan elkanderen vaſt: de agtervinger is zeer klein, en los.

β. Enge, Rolrondswyze Platbekken, *met een Elswyzen bek, die recht, doch aan de uiterſte punt een weinig krom is*

73. GROENLANDSE DUIF, in 't Latyn *Uria.* *

Groenlandſe Duif by WILLUGHBY. *Orn.* 245. tab. 78.

Bepaaling.

De *Bek* is elswys, recht, de uiterſte punt daar van is omgeboogen. Het *onderſt Kaakebeen* is aan 't begin van den keel eventjes hoekig.

De *Neusgaten* zyn ſtreepsgewys.

De *Dyën* ſtaan binnen de onderbuik in het evenwicht.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, geheel door een *Tuſſenvlies* aan elkanderen hangende. Hy heeft geen agtervinger.

74. STERN, in 't Lat. *Larus.* *

Hier onder behooren eenige ſoorten van Meeuwen en de Stern by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 53 & 54.

De kleindere Meeuwen, met geſchaarde ſtaarten van WILLUGHBY en RAY.

Bepaaling.

De *Bek* is elswys, omtrent recht, van boven na de punt toe een weinig nederdaalende.

Het *onderſte kaakebeen* is aan 't begin van den keel eventjes hoekig.

De *Neusgaten* zyn ſtreepsgewys.

De *Onderdyë* ſtaat ten halven (*a*) buiten de onderbuik in het evenwicht.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, aan elkanderen geheel vaſt door middel van een *Tuſſenvlies.*

De *Agtervinger* is vry.

(a) De Onderdye ſtaat in ſommige ſoorten geheel buiten de onderbuik.

75. SKOLVER, in het Latyn *Cataractes.* *

Lom van 't eiland Faro by HOJER en RAY. *Syn. Av.* p. 120.

Bepaaling.

De *Bek* is elsgewys, aan de zyden ſamengedrukt, omtrent recht. Het *onderſte Kaakebeen* is aan 't begin van den keel eventjes hoekig, en die hoek is gegroefd.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze, recht, niet verre van den rand onder de voorhoofdvederen geleegen.

De *Staart* is zeer kort.

De *Dyën* ſtaan binnen de onderbuik, buiten het evenwicht, aan den aars.

De

De *Vingeren* zyn drie van vooren, zonder a terſten, en hangen door middel van een *Tuſſenvlies* geheel aan elkanderen.

7. Enge, Rolrondswyze Platbekken, *met een Elsgewyzen bek die recht is.*

76. WITTE ZEE-MEEUW, in 't Latyn *Cepphus.*
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 51.
Geſtaarte Duikeren van WILLUGHBY & RAY.

Bepaaling.

De *Bek* is elswys en recht. Het *onderſt Kaakebeen* is aan 't begin des keels eventjes hoekig, en die hoek is eventjes gegroefd.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze-langkwerpig.

De *Staart* is zeer kort.

De *Dyën* ſtaan binnen de onderbuik, buiten het evenwicht aan den aars, zoo dat hy bynaa recht over eind genoodzaakt is te loopen.

De *Voorvingeren* zyn drie, geheel aan elkanderen hangende door middel van een *Tuſſenvlies*; de agtervinger is los, en voorzien van een vliesagtig byhangſel.

RANG IV.

DOMPELAAREN.

[URINATRICES.]

Hun Kenmerk is, dat zy
Den *Bek* naar een kegel gelykende, op de zyden ſamengedrukt, en
Palmpooten hebben, waarvan de Vingervliezen verdeeld zyn.

77. FUUT, AARSVOET, in 't Latyn *Colymbus*. *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 51.
Duikeren zonder ſtaart, by RAY. *Syn. Av.* p. 124.

Bepaaling.
De *Bek* is elswys en recht. Het *onderſt Kaakebeen* is aan 't begin van den keel hoekig.
De *Neusgaten* zyn langkwerpig.
Geen *Staart*. In deszelfs plaatſe hebben zy een zagt vezelig en zeer kort *haairdons*.
De *Dyën* ſtaan binnen de onderbuik, buiten het evenwicht aan den aars; zoo dat hy bynaa recht over eind al waggelende voort moet gaan.
De *Voorvingeren* zyn drie, ten halven door een *Tuſſenvlies* vereenigd, en voor de overige helft aan weerszyden met een vliezig byhangſel dat onverdeeld is voorzien: de agtervinger is los.
De *Nagelen* zyn vlak en byna van het vlies der vingeren ingeſlooten; de middelſte is vooraan als een kam getand.

78. MEYRKOET, in 't Latyn *Fulica*. *
By RAY. [*Syn. Av.* p. 116. 117.]

LIN-

LINNÆUS, *Syſt. Nat.* geſl. 71

Bepaaling.

De *Bek* is elsgewys, van ter zyden famengedrukt, recht, met de punt van boven een weinig nederdaalende. Het *onderſt Kaakebeen* is aan 't begin van den keel hoekig.

De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze.

Het *Voorhoofd* is boven aan gedekt met een zagt en naakt eelt.

De *Staart* is zeer kort.

De *Dyën* ſtaan halverweg buiten de onderbuik, in het evenwicht.

De *Voorvingeren* zyn drie, aan hun grondſtuk door het beginſel van een vlies ſamengehecht, en voorts aan weerskanten met *vliesagtige bybangſelen* die aan de leden ingeſneeden zyn, voorzien: de agtervinger is vry, en heeft zyn eigen vlies.

RANG

RANG V.

SNEPPEN.

[SCOLOPACES.]

Hun Kenmerk is, dat zy
Eene Groef hebben voor de Neusgaten.

α. Sneppen, *met een kegelswyzen bek, die aan de zyden plat is, en met halve palmpooten.*

79. KRAANVOGEL, in 't Latyn *Grus.* *
Een ſoort van Ryger by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 55.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de vingeren en recht.
De *Kop* is van boven naakt, getepeld, met haairen hier en daar bezet.
De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* beſlaat het eerſte lid van den middelſten en van den buitenſten vinger.
De *Nagelen* zyn gaaf.

80. EGYPTISE KRAAN, in 't Latyn *Ibis.*
By BELON. L. IV. c. IX. SEBA *Theſ.* I. t. 62. f. 3.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de vingeren, als een ſeisſe gekromd, en op de zyden van deszelfs grondſtuk, tot de oogen toe, kaal.
De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* - -
De *Nagelen* zyn langkwerpig, plat, gaaf, en ſcherp.

81. RYGER, in 't Latyn *Ardea.* *
LINNÆUS *Syſt. Nat.* geſl. 55.

Be-

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren, recht of omtrent recht, en de beide kaakebeenen zyn even lang.

De *Pooten* hebben vier vingeren en zyn zeer lang.

Het *Vlies* beſlaat het eerſte lid van den middelſten en van den buitenſten vinger.

Aanmerking. In de *Ojevaaren* der Schryveren zyn de wangen gepluimd: in de *Rygeren* zyn de zyden van 't grondſtuk van den bek en de wangen, tot de oogen toe, kaal. In de *Ojevaaren* zyn alle de nagelen gaaf: maar de middelſte nagel van den *Ryger* is op zyn binnenſten rand zaagswyze getand. Of deeze kentekenen het een en ander geſlacht tot een brengen, dan duidlyk onderſcheiden, laat ik aan 't oordeel van anderen.

82. SCHRYE, SCHRIEK, in 't Lat. *Crex.*

Een ſoort van Ryger by SEBA *Theſ.* I. t. 64. f. 2.

Bepaaling.

De *Bek* is korter dan de vingeren met den nagel, omtrent recht, en gevederd op de zyden van deszelfs grondſtuk voor de oogen.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* - -

De *Nagel* - - -

β. Sneppen, *met een kegelswyzen bek die aan de zyden plat is, en met geſpleeten pooten.*

83. BALEARISE KRAAN, in het Latyn *Ciconia.*

WILLUGHBY. tab. 48.

By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 65. onder de Paauwen.

Be-

Bepaaling.

De *Bek* is recht boven na de punt toe een weinig nederdaalende. Van het grondſtuk des onderſten kaakebeens hangen twee naakte *Kwabben.*

Op de *Kruin* ſtaat een borſtelhaairige ronde *Kuif* over eind.

Van den geheelen *Strot* hangt een *Bosje* lange vederen neder.

De *Voorvingeren* zyn drie: één is 'er van agteren.

Aanmerking. Onder de Waterminnaaren zyn kwabben iets vreemds: In eenige Kortvlerken en Hoenderen zyn zy gewooner. Ik zou hierom dit geſlacht bynaa onder dat van den Kaſuaris gebracht hebben, inzonderheid om dat deeze vogel, in zynen gangk door ALDROVANDUS gezegd word de vlerken op te ſlaan en op die wyze zeer ſnel voort te loopen: eene eigenſchap welke aan de Kortvlerken toebehoort. Evenwel heeft de al te groote gelykenis van deezen vogel in zyne meeſte eigenſchappen en toerichting der deelen, met de *Numidieſe Juffer*, [§ 84.] my bewoogen om hem hier op deeze, zoo 't ſchynt, meer natuurlyke plaats, te zetten, als dewelke uit de wetten onzer rangſchikking even gevoeglyk voor hem is. Het *Kemphaanen* geſlacht levert ons een gelyk voorbeeld, als welker tepelige huid rondom de ooglеden gewooner in de Veldhoenderen enz. word vernoomen.

84. NUMIDISE JUFFER, in 't Latyn *Scops.* *

Demoiſelle de Numidie. PERRAULT Mem. des *Anim.* 156. met eene zeer goede afbeelding.

Numidies Juffertje. Algem. Hiſt. der Reizen, Tom. 3. 13. f. 3. met een oppervlakkige figuur.

ED-

EDWARDS, Tom. 3. t. 134.

Bepaaling.

De *Bek* is omtrent even lang als de middelſte voorvinger.

Van de *Ooren* hangt aan weerskanten na agteren een veder *kuif*.

Een *Vederbosje* aan den ſtrot hangt tot op de helft van de borſt.

De *Vingeren* zyn ten eenemaal los: Drie zyn 'er van vooren, en van agteren is 'er een.

β. Sneppen, *met een bek die aan beide de zyden driekantig is, en met geſpleeten pooten.*

85. KWARTELKONING, in 't Latyn *Ortygometra*. *

WILLUGHBY. *Orn.* 122. tab. 29.

LINNÆUS *Syſt. Nat.* geſl. 58.

BELON p. 213. 214.

Bepaaling.

De *Bek* is recht, en korter dan de vingeren. Het *onderſt kaakebeen* is van onderen aan 't begin van den keel hoekig.

De *Pooten* hebben vier vingeren. De *Vingeren* zyn geheel geſpleeten.

δ. Sneppen, *met een elswyzen rondagtigen bek, en met halve palmpooten.*

86. KLUIT, in 't Latyn *Trochilus*. *

De [*na boven ſtaande*] Krombek, *Avoſetta*, der Schryveren.

LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 56.

Bepaaling.

De *Bek* is neêrgedrukt plat, en langer dan de vin-

vingeren. Beide de kaakebeenen ſtaan krom omgeboogen na boven.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* zit tuſſen drie leden van den buitenſten en twee van den middelſten vinger: vervolgends beſlaat het twee leden van den middelſten en het eerſte lid van den binnenſten vinger.

87. WULP, in 't Latyn *Numenius.* *
LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 59.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren: beiden deszelfs kaakebeenen zyn na beneden krom omgeboogen.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* beſlaat het eerſte lid der voorvingeren.

88. POELSNEP, in het Latyn *Totanus.* *
Eenige ſoorten van den Wulp. by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 59.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren, en recht.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* zit tuſſen het eerſte lid van den buitenſten en van den middelſten vinger; en vervolgends is 'er een korter vlies tuſſen omtrent het geheele eerſte lid van den middelſten en het halve lid van den binnenſten vinger.

89. SCHOLAAKSTER, in 't Latyn *Hæmatopus.* *
By LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſlacht 57.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren, en na

recht, na de punt toe van ter zyde gewigd

De *Pooten* hebben drie vingeren, zonder agterſten.

Het *Vlies* zit tuſſen de twee leden van den buitenſten en het eerſte lid van den middelſten vinger; en vervolgends tuſſen de helft van 't eerſte lid des middelſten en des binnenſten vingers.

Aanmerking. Onder dit geſlacht zoude ik ook de *Himantopus* van PLINIUS, of den *Scheefpoot*, begrypen, was 'er flegts betere blyk van het tuſſenvlies der vingeren

90. PLEVIER, in het Latyn *Charadrius.* LINNÆUS *Syſt. Nat.* geſl 61.

Repaaling.

De *Bek* is korter dan de vingeren, en recht.

De *Pooten* hebben drie vingeren, zonder agterſten.

Het *Vlies* zit tuſſen het eerſte lid van den middelſten en van den buitenſten vinger

91. SLUIPER, ZEE-LEEURIK, in 't Latyn *Hiaticula*

Bepaaling

De *Bek* is korter dan de vingeren met den nagel, en recht.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* beſlaat het eerſte lid tuſſen den buitenſten en middelſten vinger; en vervolgends korter wordende, beſlaat het 't halve lid tuſſen den binnenſten en middelſten vinger.

92. KIEVIT, in 't Latyn *Vanellus.*

By LINNÆUS een ſoort van Waterhen. *Syſt. Nat.* geſl. 60

Bepaaling.

De *Bek* is korter dan de vingeren.

Het *Agterhoofd* is met lange vederen gekuifd.

De *Pooten* hebben vier vingeren. Daar zit een *vlies* tuſſen 't eerſte lid van den buitenſten en van den middelſten vinger.

Aanmerking. Wy kunnen niet zeggen dat dit geſlacht geen agtervinger heeft. Het geen men praat van *Baſtaard agtervingeren*, ſtrookt met onzen vogel niet, omdat men baarblykelyk en altoos aan elken Kievit in 't byzonder, van beide de kunnen, eenen nagel vind. 't Is met de ſpooren van eenige vogelen eene andere zaak. Die ſpooren zyn 'er niet terſtond als zy ter wereld koomen; maar zy openbaaren zig eerſt als zy volwaſſen worden, en in beide de kunnen vind men ze niet. Zo al het kenmerk van een Baſtaardvinger met zekere merktekenen beſchreven ſtond, dan zou moogiyk de *asgraauwe Meeuw* van BELLONIUS met meer der recht onder de drievingerige vogelen te rel len zyn, als welks agtervinger maar alleen t beginſel van een velleke is, zeer kort, en zonder nagel, gelyk ik meenigmaalen gezien heb Laaten wy eindelyk eens onderſtellen, dat her een weezenlyk teken van een Baſtaardvinger is, geen nagel te hebben; wat zou men dan, wegens den buitenſten vinger van den *Struis* moeten ſtellen?

93. **KEMPHAAN**, in 't Latyn *Philomachus.* *

Een ſoort van Waterhen by LINNÆUS. *Syſt. Nat.* geſl. 60.

Bepaaling.

De *Bek* is korter dan de vingeren met dEL nagel.

De *Mannetjes* hebben getepeld vel om de *Winkbraauwen*. De

De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *vlies* zit tuſſen het eerſte lid van den middelſten en van den buitenſten vinger: de binnenſte vinger is los.

Aanmerking. De Mannetjes hebben een ronden langen vederkraag van den nek af tot over den ſtrot.

94. RIETHOEN, in 't Latyn *Schoeniclus.* *

Bepaaling.
De *Bek* is omtrent even lang als de vingeren met den nagel.
De *Pooten* hebben vier vingeren. Het *Vlies* beſlaat het halve eerſte lid tuſſen den buitenſten en middelſten vinger.

s. Sneppen, *met een elswyzen bek die rondagtig is, en met geſpleeten pooten.*

95. HALVE SNEP, LOOPERTJE, in 't Lat. *Cinclus.* *
[Ray. *Syn. Av.* p. 110.]

Bepaaling.
De *Bek* is even lang als de vingeren, of een weinigje langer, aan de punt *horizontaal* gewigd. Het *onderſt Kaakebeen* is van onderen recht.
De *Pooten* hebben vier vingeren. De *Vingeren* zyn ten eenemaal geſpleeten.

96. WATERHEN, in 't Latyn *Trynga.* *

Bepaaling.
De *Bek* is korter dan de vingeren.
De *Pooten* hebben vier vingeren. De *Vingeren* zyn ten eenemaal geſpleeten.

97. SNEP, in 't Latyn *Ruſticula* *

By Linnæus onder de Wulpen. *Syſt. Nat.* geſl. 59.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren, en recht. De punt van 't *bovenſt Kaakebeen* loopt van onderen uit in een vaſten kegel.

Pooten hebben vier vingeren. De *Vingeren.* zyn ten eenemaal geſpleeten.

AAN-

VAN NOG

EENIGE ONZEKERE

GESLACHTEN.

98. Een SPERWER, in 't Latyn *Niſus*.

Een ſoort van Paradysvogel. By SEBA. *Theſ.* I. tab. 60. f. 1.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelagtig-elswys, van boven ſtomp; beide de Kaakebeenen zyn krom na beneden omgeboogen.

De *Tong* - - - -

De buitenſte *Stuurpennen* worden by trappen langer, en ieder van dezelven is onder aan en aan den top en op beide de zyden even breed.

De *Pooten* -

Aanmerking. Hy ſchynt tot den rang der Aakſteren te behooren.

99. Een BUIZERT, in 't Latyn *Buteo*.

Een ſoort van Paradysvogel. By SEBA *Theſ.* I. tab. 50. f. 2 & 3

Bepaaling.

De *Bek* is krom gehaakt; de rand van 't bovenſt kaakebeen is gegroetd, deszelfs punt is lang en ſcherp: Het *onderſt Kaakebeen* is omtrent eyrond met een ſtompe punt

De *Tong* - - - -

Hy heeft twee *Stuurpennen*, aan de twee middelſten van den Staart van weerszyden

belend, die veel langer zyn dan de overigen, en allengskens ſmaller uitloopen.

De *Pooten* - - - - -

Aanmerking. De gedaante van den bek wyſt deezen vogel tot den rang der *Scherpvogelen*, waren ſlegts zyne pooten genoeg bekend. Dan, byaldien zyne ſcheenen met eene dunne huid overkleed zyn, zoo moet dit geſlacht aan dat der *Warvogelen* [§. 1.] volgen.

100. HARPOENIER, zekere *Kraay*, in 't Latyn *Cornix*. By SEBA *Theſ.* I. tab. 64. f. 3 & 6. *Jaculator* by KLEIN. *Prodr.* *Av.* 127. Een ſoort van Aakſter. By KLEIN. *Ibid.* 62. n. 6.

Bepaaling.

De *Bek* is langer dan de vingeren, kegelagtig, recht aan de zyden ſamengedrukt, en met een ſtompe punt.

De *Neusgaten* - - - -

De *Tong* - - - - -

De *Staart* is korter dan het lyf: De buitenſte *Stuurpennen* worden trapswyze korter.

Aanmerking. Hoedanig is de huid der ſcheenen? Hoedanig is het *Vlies* tuſſen de vingeren? Hy ſchynt zeer naby te koomen aan den *Graauwſpecht.*

101. Een Vogel die naaſt aan den VINK komt, in het Latyn *Fringillæ Affinis.*

Zie SEBA. *Theſ.* I. tab. 57. f. 4.

Bepaaling.

De *Bek* is kegelagtig en deszelfs punt aan 't bovenſt Kaakebeen is omgekromd.

De *Neusgaten* - - - - -

De *Tong* - - - - -

De

De *Vingeren* - - - - -

102. Een Vogel die naaſt aan den BLOEMENSPECHT komt, in 't Latyn *Troglodytæ Adfinis.*
Zie SEBA. *Theſ.* I. tab. 42. f. 5 & 6. tab. 62. f. 2. t. 65. f. 3. t. 72. f. 7. t. 99. f. 4.

Bepaaling.
Aan deezen is uit SEBA's werk niet dan een zeer twyfelagtig kenmerk toe te eigenen. De *Bek* maakt hen naar de Bloemenſpechten gelykende [§. 23], maar van de *Tong* word geen gewag gemaakt.

103. Een Vogel die naaſt aan den DUIF komt, in 't Latyn *Columbæ Adfinis.*
Zie SEBA. *Theſ* I. tab. 66. f. 2. tab. 67. f. 2.

Bepaaling.
De *Bek* is dik, kort, kegelagtig-krom.
De *Tong* - - - - -
De *Scheenen* - - - - -
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren één.
Het *Vlies* - - - - -

104. DIOMEDESVOGEL, in 't Latyn *Dionedæa.*
Een byzondere ſoort van Amerikaanſen Ryger. SEBA. *Theſ.* I. *p.* 101. t. 65. f. 2.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de vingeren, kegelagtig, recht, aan de zyden ſamengedrukt, en met een ſtompe punt. De *Kaakebeenen* zyn even lang.
De *Neusgaten* zyn ſtreepswyze. - - - - -
De *Tong* - - - - -

De buitenſte *Sturpennen* worden by trappen korter.
Den - - - - - -
De *Scheenen* - - - - - -
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren één.
Het *Vlies* - - - - - -

Aanmerking. De gevederde Dyen, kon men maar op de afbeeldinge ſtaat maaken, zouden dit geſlacht onder de Velpooten wyzen, dan, de ſiguur van den bek ſpreekt dit al te veel tegen. Hy zou met beter recht onder de Waterminnaaren geteld moogen worden, waren zyne Knien maar naakt. De gepluimde wangen, en de nagelen van deezen vogel, welken allen gaaf zyn, brengen hem al vry naa aan de gemeene Ojevaaren, hoewel ny egter uit hoofde van de kortheid zyner ſchenkelen veel van dezelven verſchille. Zy zullen gevolglyk aan de vogel-kunde dienſt doen. die het ware maakſel van deezen vogel ontdekken zullen, op dat het blyke, of het een Ryger zy, dan niet?

105. Een Vogel die naaſt aan den RYGER komt, in 't Latyn *Ardeæ Adſinis.*
Zie Seba. *Theſ.* I. tab. 66 f. 1.

Bepaaling.
De *Bek* is eventjes gekromd, aan de zyden ſamengedrukt, en bynaa even lang als de vingeren.
De *Dyën* zyn aan 't onder einde naakt.
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren is er één. Het *Vlies*

Aanmerking. Dit word opgegeeven wegens deezen vogel op de goede trouwe der afbeeldinge; terwyl

SE-

SEBA hem een Aakſter genoemd heeft Voor 't overige heb ik deeze geſlachten naaſtkoomende genoemd aan die 'er met naamen by uitgedrukt ſtaan, zynde het waaragtig en natuurlyk kenmerk van deeze vogelen nog onbekend, als het welk uit het bezien van de vogelen zelf eerſt nog zal moeten opgemaakt worden.

106. Enn Vogel die naaſt aan den KOEKKOEK komt.
Touraco by EDWARDS. tab. 7.

Bepaaling

De *Bek* is kort, kegelagtig, ſchielyk dun uitloopende De punt van 't *bovenſt Kaakebeen* is nederdaalende. Het midden van 't *onderſte Kaakebeen* ſtaat voor uit met een hoek die een weinig uitſteekt.

De *Neusgaten* zyn langkwerpig eyrond en loodrecht.

De *Tong* . . . . .

De *Stuurpennen* . . . . .

De *Vingeren* zyn twee van vooren, en twee van agteren.

Aanmerking. Deeze zeer ſchoone vogel ſchynt in den rang der Aakſteren te moeten geplaatſt worden. in EDWARDS beſchryving ontbreekt de, opgaaf van de gedaante der tong, en van 't getal der ſtuurpennen; anders zou men zekerder zyn aangaande het natuurlyk geſlacht van deezen vogel.

107. WIELEWAAL, [Braziliaanſe] in 't Latyn *Galbula.*
Jacamaciri. MARKGRAAF by WILLUGHBY. tab. 22.
Braziliaanſe Specht, by KLEIN. *Prodr. Av.* § 16. n. 15.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de kop, recht, ſamengedrukt, en ſpits.
De *Tong* is pylsgewys, en kort.
De *Stuurpennen* zyn agt.
De *Vingeren* zyn van vooren twee, en twee van agteren.

Aanmerking. Dit geſlacht komt naby aan dat des Koekkoeks, der Spechten en GraauwSpechten. Maar hoe zyn de neusgaten? Is de bek hoekig? Zyn de Stuurpennen altoos agt, gelyk MARKGRAAF opgeeft; of tien, gelyk men waarſchynlyker mag oordeelen?

108. ZEEHAZELHOEN, FREGATVOGEL, in 't Latyn *Atagen.*
By ROCHEFORT. *Antill.* c. 15. art. 1. RAY. *Syn. Av.* 153. *Raboforcado* by de Spanjaarden en Portugeezen.

Bepaaling.
De punt van 't *bovenſt Kaakebeen* is gekromd.
De *Keel* heeft twee, naakte, nederhangende kwabben.
De *Staart* is zeer merklyk geſchaard.
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren is 'er één. Het *Vlies* - - - - -

Aanmerking. Het is verward 't geen door verſcheiden Schryveren van deezen vogel verhaald word. Daar ontbreeken 'er geenen die van hem een palm-poot gemaakt hebben. Zekerlyk zal hy onder de Waterminnaaren behooren, alhoewel hy kwabben heeft, [*vergelyk 't geſlacht van den Baleariſen Kraanvogel* §. 83.] om welke zyne eigenſchap ik hem met den nog onbegeeven naam van *Hazelhoen* genoemd heb.

109.

109. ZWEMMERGANS, in het Latyn *Phalacrocorax* Vogel van Madras met een ſcheermes-ſnabel. PETIVER by RAY. *Syn. Av.* 194. f. 5.

Bepaaling.

De *Bek* is zeer ongemeen. Het *bovenſt Kaake been* is veel korter dan het onderſte, en ſluit daar in even als een ſcheermes in zyn hegt; Het *onderſte* eindigt met eene breede omtrek.

De *Vingeren* zyn drie van vooren en worden tot op de helft door een *Tuſſenvlies* verknocht. De *Agtervinger* is vry.

Aanmerking. Niets zekers kan men wegens dit geſlacht beveſtigen, als ook niet in welken rang ofte plaats het moet gebracht worden. Nauwlyks ook kan men op de afbeelding vertrouwen, dewelke de kniën van deezen vogel gevederd vertoont ſchoon hy een Waterminnaar ſchyne. Laaten anderen in den vogel zelf den bek onderzoeken, ook, of de kniën niet van vooren naakt zyn, en hoeveele leden van de vingeren het Tuſſenvlies beſlaa. Hy zou niet verre van 't *Flammingo*-geſlacht ſchynen af te zyn, hadden de randen van den mond maar tanden.

110. NACHTRAVEN, in 't Latyn *Nycticorax*. *Ibijou*, of grooter *Noitibo*, van MARKGRAAF by WILLUGHBY tab. 14. *de middelſte figuur.*

Bepaaling.

De *Bek* is kort, en omgekromd.

Daar is geen eeltagtig *Vlies* [het *Waſch* genaamd] aan 't grondſtuk van den bek.

De *Neusgaten* zyn rond, en bloot.

Hy heeft op den kop een *Hoorn* die na vooren toe

toe omgeboogen ſtaat; agter deezen hoorn draagt hy een recht opſtaande *Vederkuif*.

De *Vingeren* zyn drie van vooren: één van agteren.

Aanmerking. Dit alles op 't louter goed geloof van de afbeelding: waar in ik duiſterheid vermoede, inzonderheid om dat wy geene beſchryving daar by hebben.

111 PALAMEDESVOGEL, in 't Latyn *Palamedæa*.
Anhima by MARKGRAAF, in WILLUGHBY *Orn.* p. 202. tab. 47

Bepaaling.
De *Bek* zweemt naar dien van de Hoenderen, en is na de punt toe omgeboogen.
Is hy iets langer dan de vingeren?
Op den *Kop* ſtaat een ronde *Hoorn*.
Voor aan op den kant van elke *Vlerk* ſteekt een kegelagtige driekante *boorn* uit.
De *Dyën* zyn half naakt.
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren is 'er één. Het *Vlies* - - - -

Aanmerking. MARKGRAAF heeft bericht dat deeze vogel een Waterroofvogel is. Eene naauwkeurige beſchryving van den Bek en van het Tuffenvlies der vingeren zal de juiſte plaats van zyn geſlacht bepaalen, of hy onder de Sneppen met geſpleeten vingeren of met halve palmpooten behoore.

112. MEEREL, in 't Latyn *Merula*.
Cuira Guainumbi van MARKGRAAF by WILLUGHBY. *Orn.* p. 103. tab. 24.

Bepaaling.
De *Bek* is ſamengedrukt, een weinig als een ſeis-

ſeilſe gekromd, met zaagswyze getande randen.
Midden aan den *Strot* zit een bosje van vier pennen welken langer vooruit ſteeken.
De twee middelſten der *Stuurpennen* zyn de langſten, halverwege kaal; aan 't einde gepluimd.
De *Vingeren* zyn van vooren drie: van agteren is 'er één.

Aanmerking. Hoeveele Stuurpennen heeft hy? Hoedanig is de huid der ſcheenen? Hoedanig het Tuſſenvel der vingeren? Hy ſchynt niet verre af te zyn van het geſlacht der Grootbekken. [§ 3.]

113. JAGUACATI GUACU der Braziliaanen. MARKGRAAF by WILLUGHBY *Orn.*. 102. t. 24.

Bepaaling.
De *Bek* is langer dan de vingeren of de kop, recht, en ſpits.
De *Onderdyën* zyn voor een gedeelte naakt
De *Voorvingeren* zyn drie: van agteren is 'er één.

Aanmerking. In den eerſten opſlag gelykt hy wel naar eenen Graauwſpecht. Maar MARKGRAAF zegt dat de onderdyën boven de knie naakt zyn; welk merkteken hem onder de Waterminnaaren brengt, en byzonderlyk naaverwandſchapt maakt aan de Sneppen; bleek het maar, of de punt van 't bovenſt Kaakebeen van onderen hecht en vaſt ware, hoedanig de huid der ſcheenen, hoedanig het vlies tuſſen de vingeren, en of 'er eene groef voor de neusgaten zy?

114 CURUCUI, GUIRA ACANGATARA, *Trogon.*
By MARKGRAAF. in WILLUGHBY *Orn.* p. 96. tab. 22

Bepaaling.
De *Bek* is korter dan de kop, langkzaamerhand omgeboogen.
De *Tong* - - - - -
Zyn de *Stuurpennen* agt in getal?
De *Scheenen* zyn kort, voor een groot gedeelte gevederd.
De *Vingeren* zyn twee van vooren, en twee van agteren.

Vergelyk den *Wielewaal* geſl. 107.

A. VOSMAERS

AANMERKINGEN

OP EENIGEN DER

VOORGEMELDE

GESLACHTEN.

A VOSMAERS
AANMERKINGEN

Op Geſlacht 3.

Aanmerking. In de verzameling van Z. D. HOOGHEID bewaare ik onder de deelen van verſcheide dieren, den Bek en Tong van deezen Vogel, my uit Surinamen toegezonden. Hier in bevind ik de Tong zoo lang als den geheelen Bek, zeer dun of plat, en alleen aan weerszyden, gelyk een ſchryfpen, gevederd, en ſpits aan het einde toeloopende. De Bekken deezer Vogelen verſchillen ook zeer veel in koleur, als rood, geel, zwart, enz. Zoo mede in gedaanten. Sommigen zyn zeer breed, terzyden plat, anderen loopen van boven rond en ſpits. De neusgaten zyn van boven achter den Bek verborgen. Zie hier zyn verdere kenmerken, zoo als ik dezelven bevonden heb van een, in *Liquor* bewaard wordende, in de verzameling van den keurigen Liefhebber, den Heer W. VAN DER MEULEN, koopman in Amſterdam.

Rondsom de *Oogen* is een eeltachtig vlies, naakt zonder veeren.
De *Bek* als gewoonlyk, doch ter zyden gezaagd.
De *Vingeren* zyn van vooren twee, de buitenſte die de grootſte is, heeft 3, de binnenſte 2 leeden. Even zoo is het met de achtervingeren, welken ook twee zyn.

Geſlacht 7.

Aanmerking. De Vogel welke gemeenlyk zoo genaamd word, en die aan 't Geſlacht den naam ſchynt te geeven, word by den naauwkeurigen GEENERUS zeer

wel afgebeeld en beſchreeven. Over 2 of 3 jaaren was de, doorgaands zoogenaamde, *Nootenkraaker* in Holland zeer gemeen, hoewel hy hier anders zeldzaam zy.

Geſlacht 8.

Aanmerking. De Heer MOEHRING brengt onder dit Geſlacht eenige Paradysvogelen by van SEBA; en zegt verder, *het grondſtuk van den Bek is bezet met Borſtelveertjes*, liever zoude ik zeggen, Borſtelhaairtjes: Doch dit laatſte is maar waar van den aangehaalden by SEBA I. t. 52. f. 3. alwaar die vogel zeer flegt verbeeld is. Ik heb dien, met genoegzaam het grootſte getal der vogelen, in de verkooping van des Heere SEBAS verzameling, gekogt. Deezen uit den *Liquor* of Moutwyn door my genoomen zynde hebbe ik bevonden een fraaije áchter over hangende kuif te hebben, die door den *Liquor* tegens de andere veeren van den hals was aangekleefd. Op. tab. 30. f. 5. verbeeld de Heer SEBA 'er nog een, maar nog meer misteekend: deeze is in allen opzichte met den vorigen even eens, behalven, dat deezen het lyf en ſtaart kaſtanje bruin, en den voorigen wit is. Die, welken de Heer MOEHRING uit t. 46. f. 3. aanhaalt, heeft geene Haair-borſteltjes boven den bek, gelyk de twee voorigen. De lange Stuurpennen zyn niet gekromd, maar recht. Aan het einde loopen de veeren breeder uit en maaken dus een plat rondachtig waajertje. Zie deezen ook by VALENTYN *Oud en Nieuw Ooſtind.* 3 *deel p.* 318. De beſchryving van deezen vogel, welken ik ook by den Heer SEBA gekogt heb, komt in koleur met zyne beſchryving gants niet overeen.

Geſlacht 13.

Aanmerking. De Tong ſchynt dit Geſlacht van den Heer

Heer MOEHRING tot dat der *Spechten* te brengen Zie MEYER *Voorſtellung allerhand Thieren &c. Neu renberg* 1748 *en* 1752.

Geſlacht 14.

Aanmerking. My zyn, uitgezonderd de eene ſoort van den beroemden LINNÆUS, geen andere *Spechten* bekend dan die welken van vooren en van agteren twee Vingeren hebben.

Geſlacht 16.

Aanmerking. 't Schynt my in veel opzigten toe, dat ik de hier aangehaalde ſoorten van den Heer SEBA heb, doch ik durf op de afbeelding enz. geenen ſtaat maaken om derzelver waare kenmerken te beſchryven.

Geſlacht 18.

Aanmerking. Van den hier aangehaalden by SEBA tab. 30. f. 5. hebben wy reeds in onze aanteekening by het 8ſte Geſlacht geſprooken. Om aan 't ontbreekende te voldoen, zie hier deszelfs beſchryving.

De *Bek* is wat korter dan het hoofd, aan 't grondſtuk breed, boven platachtig, doch echter in 't midden overlangs zigtbaar verheeven, puntig toeloopende, doch niet ſpits: De Bek is bezet met Borſtelhaairtjes.

De *Neusgaten* eyrond, gedeeltelyk door de Voorhoofdveeren gedekt.

De *Tong* - - - - -

De twee middelſte *Stuurpennen* zyn ruim eens zoo lang als de vogel, de verdere ter

weerszyden vyf, welken allengks korter worden.

De *Vingeren* zyn van vooren drie, de buitenſte met het halve lid aan den middelſten, die wat langer dan de twee anderen is, verknocht. De binnenſte wat korter. De achterſte een, en los.

Even dezelfde kenmerken heeft die t. I. t. 52. f. 3. alleen is deezen de bek wat korter, doch beiden zyn zy gekuifd. §

Geſlacht 20.

Aanmerking. Dit Geſlacht ſchynt my ook merkelyk te verſchillen. † Die, welken de Heer SEBA t. I. t. 67. f. 4. verbeeld, koomen van de Kaap de goede Hoop. Zy koomen met deze beſchryving der kenmerken over een, uitgenoomen, dat my de Neusgaten langkwerpig toeſchynen. In de Verzameling van zyne D. L. HOOGHEID bewaare ik noch twee anderen, zoo als by den Hr. SEBA t. I.t. 53. f. 3. verbeeld zyn. Dan, de eene, ſchoon anders genoegzaam geene verandering dan zeer weinige in de koleur der vederen gevonden word, heeft niet meer dan twee Voorvingeren, zeer naa, of tot aan het laaſte lit, aan elkanderen verknocht; en eenen Achtervinger, los. Deezen, hoewel by den voorn. Auteur voor Weſtindiſchen beſchreeven, zyn my voor Ooſtindiſchen bekend.

Nog bewaare ik in dezelfde verzameling een van Eſequebo. De grootte en gedaante is als van de voorigen. De koleur blaauw en roodkooperig. De

§ Zie hier van eene goede afbeelding by EDWARDS t. 3. t. 113.
† Zie EDWARDS t. 3. t. 11.

De *Bek* is veel grooter dan het hoofd, ſpits, boven en onder zeer ſcherp toeloopende, ter weerszyden met Borſtelhaairtjes bezet.
De *Neusgaten* langkachtig rond.
De *Tong* - - - - -
De *Voorvingeren* twee, tot aan het laaſte lid vaſt. De *Achtervingeren* twee, los, en de buitenſte veel langer dan de binnenſte.
De *Staart* zeer kort, gelyk de gemeene ſoorten.

De ſoorten welken by EDWARDS t. I. tab. 8 9. en 10. en tom. 3. t. 115. verbeeld worden, ſchynen my, niet tegenſtaande hunnen langeren ſtaart, mede ſoorten van *Tsvogelen* te zyn.

De *Bek* is veel langer dan het hoofd, ſpits, dik aan deszelfs grondſtuk, van boven ſcherp toeloopende, onder iets ronder.
De *Neusgaten* lang rond.
De *Tong* - - - - -
De *Voorvingeren* drie, de buitenſte zeer ver aan den middelſten verknogt; de middelſte vinger langer dan de anderen; de binnenſte iets korter dan de buitenſte; Achter heeft hy 'er een.
De *Stuurpennen* verſcheiden, allen even lang, drie breed, onder ſtomp.

Die by SEBA t. 1. t. 46. f. 3. ſchynt mede hier toe te behooren.

De *Bek* is grooter dan het hoofd, dik aan deszelfs grondſtuk, recht doch puntig uitloopende, boven ſcherp; onder ronder.

De *Neusgaten* byna rond, buiten de voorhoofdveeren uitkoomende.

De *Tong* - - - - -

De *Voorvingeren* drie, de buitenſte byna tot aan 't begin van 't laaſte lid verknocht aan den middelſten die wat langer is. De binnenſte, tot byna aan 't tweede lid verknocht, is korter dan beide de anderen. De achterſte een, en los.

Geſlacht 23.

Aanmerking. Den *Troglodyten* der Schryveren worden ook veeltyds deeze benamingen toegevoegd, *Colubri*, *Honing Vogeltjes*; in de Weſtindiën worden zy *Ronkertjes* genaamd, en dienen, om haar wonderbaaren glans, den Negeren voor Bellen in de ooren. §

Ik bewaare 'er een, † welke van de grootſte ſoort is, en alhoewel in alle andere deelen overeenkoomende met deeze befchryving, zoo verſchilt hy echter door twee lange Stuurpennen.

Geſlacht 26.

Aanmerking. Den *Groenvink* heeten wy meeſt *Groninger* of *Greuninger*.

Geſlacht 29.

Aanmerking. *Beemer.* Deeze Vogel ſchynt my dezelf de, welken de Duitſchers den naam van *Seidenſchwantz* geeven. Hy word ook ſomwylen wel in

§ Zie EDWARDS. T. t. t. 21. 26. 32. 33. 34. 35. 36. 37 38

† EDWARDS Tem. I. t. 32. de onderſte.

in Holland in de Lyſterboogen gevangen. Indien het deeze is, zoo zou de aangehaalde van my nen Geleerden Vrind, den Ew. Hr. C. NOZEMAN, van EDWARDS t. 109. hier niet wel toe voegen, ten ware hy als een' andre ſoort aan te merken zy. †

Geſlacht 38.

Aanmerking. Omtrent de Gaaping van den Bek der *Zwaaluwen* moet men zeggen dat dezelve merkelyk verſchilt. Het kleine *Zwaaluwtje* van 't Zantvoorder ſtrand, by voorbeeld, heeft een zeer klein bekje, en gewis geene zoo groote gaaping. Zoo mede het kleine *Zwaaluwtje* 't welk de eetbaare neſtjes in Zee tegens de klippen maakt. Zie 't zelve afgebeeld by E. G. RUMPHIUS in zyn *Amboinſch Kruid-Boek* Tom. 6. tab. 75.

De *Bek* zelf verſchilt: de Boere *Schuurzwaaluw* heeft een tamelyken grooten Bek dicht aan 't hoofd, breed, platachtig. De punt even omgeboogen. De *Zee-zwaaluwen* hebben, gelyk de *Geitenmelker*, een klein bekje met een groote gaaping.

De *Neusgaten* eyrond, buiten de voorhoofd veeren.

De *Voorvingeren* zyn drie, wyd geſpleeten; de middelſte vinger is wat langer.

De Achterſte vinger is los.

Ge-

† Zie hem by GESNERUS Ed. Tig. M. D. LV. pag. 27. of Surich Ed. M. D. LVIII. p. 14. KLEIN Prod. Av. §. XXX N. 34.

Geſlacht 40.

Aanmerking. Het is zeker dat de drie Voorvingeren door een Tuſſchenvlies aan elkanderen gehecht zyn, en de Dyën laag met veeren bedekt. Vervolgends heeft hy de eigenſchap, gelyk de *Uilen*, van by nacht te vliegen. Buiten deeze tekenen, welken hem tot de Velpooten en Scherpvogelen brengen, heeft hy gewis veele andere tekenen der *Zwaaluwen*. § Maar 't verwondert my, hier niet aangetekend te vinden, dat de Nagelen der middelſte voorvingeren, na den binnenkant, zaagsgewys zyn uitgeſneeden.

De Neusgaten zyn groot, plat en ingezonken, tuſſchen den buitenſten rand en middelſte verhevenheid van den Bek.

Bende 3.

Aanmerking. De benaaming van *Kortvlerken*, aan deze Bende gehecht, kon in de vertaaling geene verandering lyden, anders zoude men konnen zeggen, dat de *Pinguins*, tot eene andere Bende behoorende, de waare *Kortvlerken* zyn.

Geſlacht 58.

Aanmerking. 't Zyn gewis de drievingerige voorpooten, welken den *Trapgans* onder de *Kortvlerken* hier zyne plaats doen vinden. De afbeeldingen welken Willughby, Edwards en Meyer daar van geeven, voorzien hem van groote vlerken. †

Ge-

§ Edwards t. 2. tab. 63.

† Willugb. t. XXXII. Edwards. t. 2. t. 73. 74. Meyer. t. 1. t. XVIII. Bellon p. 236.

Geſlacht 59.

Aanmerking. De Bek der Surinaamſche *Flammingo* is van boven en van onderen getand of gezaagd. De Neusgaten zyn langkwerpig en groot, ver van de Oogen, doch in een rechte lyn met dezelven. Zy zyn geplaatſt terzyden de bovenſte verheven-heid van den Bek, en ſtrekken zich tot dicht by daar die krom en plat na beneden loopt.

De lange Pooten hebben drie voorvingeren, welken, met een groot vlies, 't geen tot over de helft van 't laaſte lid loopt, t'ſaamen gehecht zyn. Achter hebben ze noch een klein vingertje, 't welk geheel op zich zelf los is. §

Geſlacht 62.

Aanmerking. Deezen noemt men ook veeltyds *Zaager.* Zie hem by WILLUGB. t. 64.

Geſlacht 64.

Aanmerking. Men noemt hem meeſt *Zeepappegaay.* Die, welken ik bewaar, heeft veel overeenkomſt met den *Pinguin* van WORMIUS. Zie WILLUG. t. 65. of op dezelfde tab. de *Anas Arctica* CLUSII. van welken laaſten gewis de pooten in de figuur kwa-lyk geplaatſt zyn.

Myne *Zeepappegaay* heeft den platten bek boven aan by de voorhoofdveeren eenigzins verheeven, en onder by den hals neerdaalend.

De *Alca Hoieri* is vrywel by WILLUG. t. 64. omtrent den Bek verbeeld; doch omtrent de Pooten beter t. 65. welken, gelyk by den *Zeepappegaay*, meer achterwaards ſtaan. Zy worden dikwils te Schevelingen omtrent Maart geſchooten. Hy behoort ze-

§ SEBA t. I. t. 67.

zekerlyk by den voorigen, hoewel zyn Bek dikker zy. De Bekken van beide deze ſoorten loopen van onderen aan de punt iets krom om; de onderſte is zoo veel uitgehoid dat het kromme deel der booven Bek daar in ſluit. Den hooren by de winkbraauwen vind ik niet.

Eenige jaaren geleeden wierd te Rotterdam op de Viſchmarkt, in de Rob van een grooten *Kabbeljaauw*, een geheele noch onverteerde *Zeepapegaay* gevonden.

Geſlacht 66.

Aanmerking. De *Jan van Gent* of *Anſer Baſſanus* by Willughby t. 63, zoo hy den eerſtgenoemden daar door verſtaat, is by dien Schryver zeer ſlegt verbeeld. Indien de gezaagde nagel, aan de binnenſte zyde van den middelſten vinger hem niet kennelyk maakte, zoude ik waarlyk ſchier in het denkbeeld gevallen zyn, dat de Geleerde Heer Moehring eigenlyk den *Corvus aquaticus minor* door deezen Vogel verſtond; 't geen my noch niet onwaarſchynelyk voorkomt, nu ik daar zoo even bevinde dat deeze insgelyks den middelſten nagel gezaagd heeft.

De Pooten van den *Jan van Gent* ſtaan meer dan die van den *Corvus aquaticus*, [*Zeeraven*,] na achteren. De Vlengels des eerſtgenoemden insgelyks. Neusgaten ſchynen zy geen van beiden te hebben, ten ware de länge reet, welke ter zyden van den boovenbek heen loopt, dezelven verborg.

Gesnerus geeft den naam van *Graculus* aan een geheel anderen vogel.

Als iets zeldzaams hebbe ik in den *Gent* opgemerkt, dat deszelfs vel rondsom zyn geheele lighaam los is; en alleen maar op den Rug en on-

onder aan de Borſt, door een klein dun vlies overlangs is vaſt gehecht. De pennen der veeren van het geheele lichaam ſteeken ook veel dieper door het dikke vel, dan die van andere vogelen.

Geſlacht 67.

Aanmerking. Omtrent deezen Vogel, welke my noch onbekend is, zyn gewis veele twyfelingen. In de verzameling van Z. D. H. hebbe ik een Neſt gevonden in de gedaante van een zak, eenigzins gelyk aan dat der *Wielewaal*: het zelve is hangende gevlochten aan eene ſoort van zwakken biesachtigen tak en in het zelve Neſt vind ik een Briefje, waar mede het zelve is overgezonden, daar op ſtaat, *Nid d'un Tropical*: Indien dit het waare neſt van den Tropical is, moet het gewis een kleine, en geheel andere ſoort van Vogel zyn dan Willugh. hem tab. 76. p. 250. beſchryft en afbeeld. § Zulk een Neſt maakt geen Zwemvoet. Even zoodanig een Neſt, gelyk wy hier beſchreeven hebben, heb ik met het zelve byvoegſel gevonden in het kabinet van den Heer W. van der Meulen.

Geſlacht 68.

Aanmerking. De *Pinguin* ſchynt my in allen opzichte niet anders dan maar eene verſchillende ſoort van den *Zeepapegaay* te zyn. Zie myne Aanmerk. op het 64ſte Geſlacht

Geſlacht 73.

Aanmerking. De Schryver heeft in de aanhaaling van Willughby zekerlyk het oog op de Engelſche uit-

[§ Zie 'er eene afbeelding van by Catesby.]

uitgaaf, welke 78 plaaten, dat is, een meerder dan de Latynſche heeft. §

De Neusgaten van deezen Vogel vind ik zeer klein, puntig eyrond, ter zyden van den Bek onder de veeren verborgen.

De Dyen ſtaan volgens dien welken ik van mynen goeden vriend, den Hr. LE FRANCQ, ontfangen heb, na achteren, buiten 't evenwicht.

Geſlacht 80.

Aanmerking. Egyptiſche Kraan, de Franſchen noemen deeze Vogels, waar van verſcheide ſoorten zyn, *Corlieu Rouge*; en by onze Hollandſche Liefhebberen heb ik hen doorgaands, doch zeer verkeerd, den naam van *Flammingos* hooren geeven. De Heer MOEHRING ſchynt denzelven niet onder 't oog gehad te hebben om deszelfs kenmerken te beſchryven, zy ſchynen my in die der verzameling van Z. D. H. dus te zyn.

De *Bek* is omtrent 5 Amſteldamſe duimen lang, allengs rond en dunner wordende, van vooren ſtomp, na omlaag omgeboogen, terzyden kaal; het onderſte kakebeen is veel langer dan het bovenſte.

De *Neusgaten* zyn langkwerpig rond, en liggen, ver van de voorhoofdveeren, in eene diepe ſleuve welke tot aan het einde van den Bek loopt.

De Stuurpennen beſtaan uit verſcheide tamelyk korte pennen, waar van de langſten 12 in getal zyn.

De Riem of Roeipennen ſchynen my in haaren rang, 8. 12. 7.

De

De Voorvingeren zyn 3. ter wederzyden even lang, de middelſte is iets langer. Het vlies beſlaat het eerſte lid van de 3. vingeren.

De achterſte vinger is lang, en los op zig zelven. §

In zeer veele opzichten komt deeze Vogel met onzen inlandſchen *Wulp* over een, gelyk ik den zelven aldaar veel liever zoude plaatſen. Deeze beſchryving is gemaakt, zoo als alle myne aanmerkingen, naar den gedroogden Vogel, namentlyk dien welke van Bloedroode veeren, en zwarte flagpunten aan de vlerken, voorzien is. Al dit gezegde ziet op den door de Schryvers aangehaalden van SEBA t. I. t. 62, f. 3. Die van BELONIUS verſchilt met deezen zeer veel, en kan met meerder recht den naam van *Ibis* en *Egyptiſchen Kraan* draagen.

Is de *Ibis* en *Corlieu rouge*, welke laaſte niets anders dan een roode *Wulp* is, DEZELFDE vogel? Volgends myn exemplaar van BELLONIUS, het welk afgezet is, moet de *Ibis* zwart zyn. De Heer SHAW, zo ik het wel heb, bericht ons, dat de *Ibis* in Egypte ter deezer eeuwe *zeer zeldzaam* is. My is onderdaags in de handen gekoomen het boek van BELLONIUS, genaamd *Les Obſervations de pluſieurs ſingularitez*, &c. in 8. *en Anvers* 1555. waar in die Schryver, op bl. 183. *verſo*, wegens de *Ibis* aantekent: „ *Il eſt de cor-*
„ *pulence d'un* Corlis, *ou quelque peu moindre, te-*
„ *talement noir, ayant la teſte d'un* Cormorant, *le*
„ *bec contre la teſte plus gros que la poulce, mais*
„ *pointu par le bout & voute, & quelque peu cour-*
„ *bé, & tout rouge, comme auſſi les cuiſſes & les*
„ *jambes. Il eſt tout ainſi haut enjambé comme un*
„ Bu-

§ Zie CATESBY. BELLON p. 205.

„ Butor, *que* Pline *a nommé* Bos taurus & Ariſtote
„ Ardea Stellaris, & *a le col ainſi long qu'une*
„ Aigrette, *en ſorte que quand veiſmes le dict* Ibis
„ noir *la premiere fois, il nous ſembla en habitude*
„ & *contenance à un* Butor". NOZEMAN.]

Geſlacht 81.

Aanmerking. Omtrent de Aanmerking van den Heer MOEHRING, aangaande de verſchillende kentekenen der *Reigers* en *Ojevaaren*, is myn gevoelen, dat deeze verſchillendheden geenzins een Geſlacht in ſoorten kan vermeerderen; indien dit zoo ware, dan zou de *Geitenmelker*, als mede den middelſten nagel gezaagd hebbende, tot het Geſlacht der *Reigeren* behooren. Wy zullen by eene andere gelegenheid wel eens aanleiding vinden, om over de bepaaling der kenmerken, tot de Geſlachtkennis der Dieren behoorende, wat omſtandiger te handelen.

Geſlacht 86.

Aanmerking. Ik hebbe meer dan eens beſpeurd, dat onze Liefhebbers, deezen Vogel, welks waare naam *Kluit* is, verkeerdelyk den naam van *Jan van Gent*, hier in 't 66ſte Geſlacht, geeven. § Anderen noemen hem Krombek, ook oneigenlyk, terwyl 'er verſcheide ſoorten van Krombekken zyn. Volgends het bericht van mynen geleerden Vriend, den Eerwaarden Heere C. NOZEMAN, is deeze vogel by de Zuid en Noordhollandſche Duinlieden niet anders bekend dan met den naam van *Kluit*; en waren zy in 't voorleeden Jaar 1756 in de Wieringerwaard zoo gemeen, dat zyn E

W

§ Zie WILLUGBY tab. 60. GESNERUS 1555. p. 93.

W. die by de Boeren in de Boomgaarden, tot afſchrik, vond hangen My zyn 'er reeds twee ſoorten, zeer in groote verſchillende, van bekend.

Geſlacht 89.

Aanmerknig. Verſchillend word deeze vogel ook door anderen *Scholfak* genaamd.

Geſlacht 98.

Aanmerking. Deeze vogel, welken ik in de verzameling van Z. D. L. H. bewaar, ſtrookt geenszins met de kenmerken van een *Sperwer*. Hy ſchynt my, als van Vleugels en Pooten beroofd, uit den bek, die by SEBA wat misteekend is, een *Paradysvogel* te zyn. Doorgaands noemt men hem den *Koning der Paradysvogelen* als een der grootſten en ſchoonſten zynde van die ſoort.

Geſlacht 99.

Aanmerking. Deezen zelfden hebbe ik in de verkooping van den Heer SEBA gekogt; en hy is niets anders dan een *Parkiet*.

Geſlacht 102.

Aanmerking. Zekerlyk zyn alle de hier van SEBA aangehaalde ſoorten, uitgezonderd tab. 62. f. 2. ('t geen waarſchynelyk eene drukfout zyn zal) *Troglodytes. Bloemzuigers.*

Geſlacht 103.

Aanmerking. De Vogel welke hier by SEBA *Theſ. Tom.* I. tab. 67. f. 2. word aangehaald is geenszins een *Duif*: Ik heb denzelven uit de meergemelde verkooping. De kenmerken zyn dus:

De

De *Bek* is aan het grondſtuk zeer breed, van boven rond, aan het eind zeer weinig gekromd.
De *Neusgaten* zyn overdwars, eyrond en buiten de voorhoofdveeren.
De *Tong* - - - -
De *Scheenen* ongevederd.
De *Vingeren* van vooren drie, zonder tuſſchenvlies, geheel los; de buitenſte en middelſte byna even lang; de binnenſte iets korter. Achter een.
De *Roeipennen* 1ſte rang, zeer lang, en 3.
De *Stuurpennen* 8, even lang.

De eerſte aangehaalde vogel by SEBA is my onbekend, doch indien de afteekening van den Bek goed is, ſchynt hy tot een ander Geſlacht dan dat der *Duiven* te behooren.

Geſlacht 104.

Aanmerking. Deezen Vogel heb ik uit de meergem. verkooping, en is de waare drie voorvingerige *Specht* van LINNÆUS, waar van by het 14de Geſlacht geſproken is.

De *Bek* is als die der *Spechten.*
De *Neusgaten* eyrond.
De *Tong* - - - -
De buitenſte *Stuurpennen* als gewoonlyk, en aan haar eind ſtyfpuntig.
De *Dyën*, als alle Spechten.
De *Scheenen*, als vooren.
De *Voorvingeren* drie, de buiten- en middelſte even lang, de binnenſte wat korter, de achterſte, een, en los.
Geen *Vlies.*

De

De verdere aangehaalde Vogeleh zyn my onbekend, en de bygebrachte afbeeldingen der Schryveren, gelyk mede hunne beſchryvinge, al te gebrekkig, en ſommigen te fabelachtig, om daar op eenigen ſtaat te maaken.

Genoegzaam alle myne aanteekeningen, welken ik op her werk van dezen ſchranderen Natuurkenner gemaakt hebbe, zyn afgeleid van de Gedroogde of in Moutwyn bewaarde Vogelen. Dit is de oorzaak waar door ik ſomwyl in de eene of andere beſchryving der kenickenen gebrekkig heb moeten zyn.

NAAMLYST

Der voornaamſte SCHRYVEREN, welken over de Vogelen geſchreven hebben.

ALDROVANDUS, (Ulyſſes).
Ornithologia. *Francf.* 1710. Fol. vol. 3.

ALBIN, (Eleazar).
Natural Hiſtory of Birds. *Lond.* 1738. 1740. Quart. vol. 1. 2. 3

BELON, (Pierre).
L'Hiſtoire de la Nature des Oyſeaux, *Paris* 1555. Fol.

——— Les Obſervations de Pluſieurs Singularitez, &c. Oct. *Anvers.* 1555.

BRADLEY, (Richard).
Wysgeerige verhandeling van de werken der Natuur. *Amſt.* 1744. Oct.

CATESBY, (M.)
The Natural Hiſtory of Carolina. *Lond.* 1754. 2 vol. Fol. met koleuren.

CHARLETON, (Gualt).
Onomaſticum Zoïcum. *Lond.* 1688. Quart.

CLUSII, (Caroli).
Aulæ Cæſareæ quondam Familiaris, Exoticorum Libri. Fol. 1605.

EDWARDS, (Georg).
Natural Hiſtory of Birds. *Lond.* 1743. 1747. 1750. 1757. Quarto. vol. 1. 2. 3. 4. met koleuren.

——— 't Zelfde in 't Franſch.

FRISCH, (Johannis Leonardi.)
Vorſtellung der Vogel in Teutſchland, und beijlauffig auch einiger fremden, mit ihren natuerlichen farben. Berolini 1734. Folio.

GESNER, (Conrad).
Vogel Buch. *Zurich* 1557.
Idem 1582.

GESNER (Conrad).
Icones Avium omnium quæ in Hiſtoria Avium Conr. Gesneri deſcribuntur, cum nomenclaturis ſingulorum Latinis, Italicis,

licis Gallicis & Germanicis plerumque, per certos ordines digeſtae *Tiguri* MDLV Fol.

GREW, (Nehem).
Muſæum Regalis Societatis. *Lond.* 1681 Fol.

HERNANDEZ, (Franciſco).
Hiſtoria Plantarum, Animalium & Mineſalium Mexicanorum *Romae.* 1651. Fol.

JONSTON, (Johannes).
Beſchryving van de Natuur der Vogelen. *Amſt.* 1660 Fol.
Dit is een deel van het geheele Werk over alle de Dieren van dien Schryver.

JACOBAEUS, (Oliger).
Muſeum Regium. *Hafniae.* Fol.

KLEIN, (Theod. Jacob).
Hiſtoriae Avium Prodromus. *Lubecae* 1750. Quart.

LOCHNERI.
Muſeum Beſlerianum. 1716. Fol.

MARSILIUS, (Louis Ferd.)
Danubius Pannonico-Myſius. *Amſt.* 1724. Tom. 5. Fol.

——— Het zelfde Werk in 't Franſch.
Deſcription du Danube &c. *'s Hage* 1744. 6 Deelen, waar van het 5de over de Vogelen van den Donau handelt.

MEYER, (Joh. Dan.)
*Vorſtellungen allerley Thiere mit ihren Beripp*en. *Nurenburg.* 1748. 2 Deelen. Fol. met koleuren.
Dit Werk word nog vervolgd.

MEMOIRES de L'Academie Royale des Sciences, contenant les Ouvrages Adoptez par cette Academie, *Amſt.* 1736. Quart

OLIARIUS, (Adam).
Gottorffiſche Kunſtkamer. *Sleeswig* 1674. Quart.

PISONIS, (Guilielmi) & Georg. MARCGRAVI,
Hiſtoria Naturalis Braſiliae &c. *Lugd.* & *Amſt.* 1648. Fol.

RAJUS, (Joh.)
Synopſis methodica Avium. *Lond.* 1713. Oct.

SEBA, (Albert).
Naauwkeurige Beſchryving van het ſchatryke Kabinet der voornaamſte zeldzaamheden der Natuur. *Amſt.* 1734 1735. 2 Deelen.

SLBA, idem Latyn & Franfch, en met koleuren.

TITIUS (Joh. Dan.)

Parus minimus Polonotum *Remiz* Pononienſium *Pendulinus* defcriptus *Lipſiae* 1755; Quarto.

VALENTINI, (Mich. Bernh.)

Amphitheatrum Zoötomicum. *Francofurti ad Mœnum* 1720. Fol.

WORMII, (Olai).

Hiſtoria Rerum Rariorum, tam Naturalium, quam Artificia lium, tam Domeſticarum, quam Exoticarum, quae Haf niae Danorum in aedibus Authoris fervantur. *Lugd. Bat.* 1655. Fol.

WILLUGHBEII, (Franc.)

Ornithologia. *Lond.* 1676. Fol.

Eadem. de Engelſche uitgaaf welke met ééne Plaat vermeerderd is. *Lond.* 1678. Fol.

ZORNII, (Joh. Henr.)

Epiſtola de Avibus Germaniae, praeſertim Sylvae Hercyniae. *Pappenb.* 1745.

Vervolgens vind men in de Verhandelingen det Koningklyke en andere Genootfchappen, als die van Londen; Parys, Zweeden enz., verſcheide beſchryyingen van Vogelen.

Als mede in de meeſte Reisbeſchryvingen.

18 Waalsche Gros Musch

Wunts

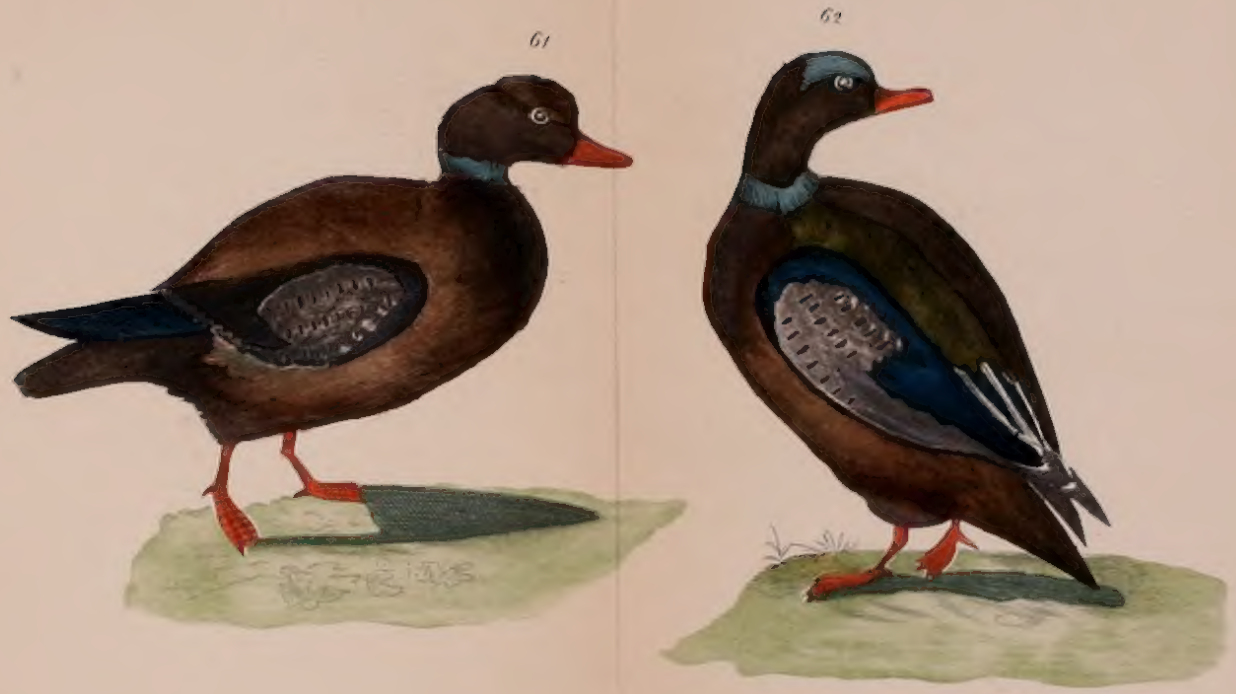
61
62

SMITHSONIAN INSTITUTION LIBRARIES
3 9088 00710 4474